

Ishaja vsak dan razen nedelja in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVE TA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale av.
Office of publication: 2657 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XII.

Cena lista Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL., sredo, 18. junija (June 18) 1919.

Subscription \$4.00 ŠTEV.—NUMBER 143.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

KAKO SE REŠI ŽELEZNIŠKO VPRAŠANJE.

ORGANIZIRANI DELAVCI IN NAPREDNJAKI PROTI PRIVATNI KONTROLI.

Zagovorniki privatnih interesov za privatno kontrolo.

Chicago, Ill. — Na Ashlandski cesti v avditoriju se je vršil velik ljudski shod, ki so ga sklicale železniške organizacije, "Ameriška delavska federacija" in "Liga za splošno ljudsko last." Na dnevnem redu je bila točka "Rešitev železniškega problema z delavskega vidika." Predsedoval je William Rodriguez, ki je predstavil članstvu Glenn E. Plumba kot glavnega govornika, ki je pravni svetovalec štirinajstih železniških organizacij.

Mr. Plumb je dejal, da je danes najvažnejši železniški problem med vsemi industrijskimi vprašanji. Produkti s farm in tovarni se ne morejo porabiti, dokler niso transportirani. Živila, obleka in ves drug material se morajo prevažati od delavca do konzumenta. Kapitalisti izberejo uradnike, izvolijo ravnatelje in ukazujejo, kako se naj obrat obratuje. Razložil je, da so pri železnicih zainteresirani trije faktorji: kapitalisti, delavci in ljudstvo. Delavci obratujejo železnice in radi tega so opravičeni do več kot prilične mezd. Delavci niso blago, ki naj se prodaja po zakonu konkurence. Kapitalisti investirajo kapital, je razlagal mr. Plumb, toda ta kapital ostane mrtev in ne producira, dokler nekdo ne prične za orodje in dela.

Nadaljeval je, da so železnice javne ceste, ki služijo javnim potrebam, radi tega se ne more dovoliti, da bi bili izkoriščani delavci in ljudstvo. Pripovedoval je, da železniški magnati napravijo milijone, ker imajo posebno metodo, po kateri ravna z delavci.

Priporočil je poslušalcem, da naj obvestijo kongresnike in senatorje, da ljudstvo želi podpravljanje železnice. Poslušalci so mu pri teh besedah burno pritrdjevali. Govorili so še drugi govorniki in navajali tehne vzroke za podpravljanje železnice.

Danes je jasno, da zagovarjajo privatno kontrolo nad železnicami, medtem ko je ljudstvo za podpravljanje železnice. Če bodo železnice podpravljenе, bodo povisane mezd in sčasoma bo znižana vozna za potnike in tovarno blago.

1.200 ITALIJANOV SE JE ODPELJALO DOMOV.

New York, N. Y. — Po izjavi vladnih uradnikov se je odpeljalo na parniku "Duca Aosta" dvajset sto Italijanov v Neapolj. Vsak je imel od \$3.000 do \$5.000 v žepu. Večina je imela listek za tretji razred in izjavljali so, da se ne vrnejo v Združene države. Nekaj časnikarski poročevalci je vprašal petnajst Italijanov, zakaj se vračajo domov in trinajst je odgovorilo: "No vino, no work." (Ni vina, ne bom delal). Le dva sta navedla za vzrok draginjo.

KAZNJENEC SE JE POSLOVIL OD JEČE.

Ossinig, N. Y. — John McAllister, newyorški vlomilec, je napravil "možica" iz slame, kateremu je napravil obraz iz testa in mila, da je preslepil stražnike. Pončiči pobegnili iz ječe. Dozda ga še ni prijel.

ZALOGE MESA.

Washington, D. C. — Kongresnik Fess iz države Ohio je obdržal mesarje, da imajo v ledenih in hladnih shrambah eno milijardo tri sto devet in devetdeset milijonov funtov mesa, šest in štirideset milijonov funtov pa perutnine. Kongresnik je izjavil, da so številke zanesljive, ker prihajajo iz poljedelskega departmanta.

TOVARNARJI V NEW YORKU PRIZNALI ZAHTEVE.

DOLAR MEZDE NA URO; 44 UR DELA V TEDNU.

V Chicagu je pričelo tudi gibanje med krojači za zboljšanje položaja.

Chicago, Ill. — Prvega maja je zastavkalo v New Yorku do šestdeset tisoč krojačev in šivilj, organiziranih v "International Ladies Garment Workers' Union" in šele v minotem tednu so se vrnili na delo. Organizacijo v tem boju je vodil Benjamin Schlesinger, predsednik organizacije.

Krojači in šivilje v New Yorku so zahtevali štiri in štirideset dolarjev na teden in štiri in štirideset ur dela v tednu, ali en dolar za uro dela. To mezdo je zahtevala organizacija za izučene delavce na šivalni stroj, poboljšanje mezd za druge delavce in popolno odpravo dela na domu. Tovarnarji so seveda te zahteve odklonili in sledila je stavka, ki je trajala, dokler privatni podjetniki niso odjenjali s svojo trgovlavo-stjo in priznali zahteve. Ratifikacija pogodbe med delavci in podjetniki se je vršila v devet in dvajsetih dvanajstih, ki so bile nabite do zadnjega kotička. Pred zbranimi delavci je bila prečitana pogodba, ki je tvorila priznanje, da so se delodajalci podali. Ko so delavci odglasovali o nji, je postal veljavna in delavci so se po dolgotrajni stavki vrnili na delo. Zmaga v New Yorku je navdušila krojače in šivilje v drugih mestih, ker je zanje očiten dokaz, kaj delavstvo doseže, če je sklopo. Gibanje med krojači in šiviljami za zboljšanje položaja je pričelo tudi v Chicagu.

Lokalna organizacija šteje 100 je zastavkala pred dvema letoma, ki je precej trpela vsled odloka sodnika Landisa, ki je proti nji izdal sodniško prepoved.

Schlesinger, predsednik organizacije, se nahaja zdaj v Chicagu in vsled tega se pričakujejo zanimivi dogodki v bližnji bodočnosti.

Na sobotnem shodu sta bila glavna govornika Schlesinger in John Fitzpatrick, na katerem se je vršila svobodna diskusija o položaju. Vsa znamenja govore, da zavalovi med krojači in šiviljami močno gibanje za zboljšanje položaja.

STAVBINSKE ORGANIZACIJE SO ODKLONILE PONUDBE PODJETNIKOV.

Pittsburgh, Pa. — Tri organizacije stavbinskih delavcev so odklonile ponudbe stavbenikov, le organizacija železobetonskih delavcev je podpisala pogodbo z delodajalci. Skozi šest mesecev bodo železobetonski delavci prejeli po 80c na uro, po šestih mesecih pa 82 in pol. Delavnik traja osem ur, za čezurno delo prejemajo čas in pol ob delavnikih do polnoči; po polnoči in ob nedeljah in praznikih pa prejema dvojni čas. Tesarji, strojevodje in kroveci so pa odklonili ponudbe podjetnikov.

STAVKA KONČANA.

Detroit, Mich. — Stavka cestno-železniških uslužbencev je končana, ko so uslužbeni glasovali, da sprejmejo mezdo po 43, 46 in 48 do 50, 55 in 60 centov na uro.

ORGANIZIRANI ŽELEZNIČARJI ZA DEBSA IN MOONEYJA.

Denver, Colo. — Bratovščina železniških strojevodij in kurjačev je sprejela resolucijo, v kateri priporoča, da se Eugene V. Debs in Thomas J. Mooney izpustita iz ječe.

VREME.

Deloma oblačno in lokalni naliži z nevihto; ne veliko izpremembe v temperaturi; razni zmerni vetrovi.

STANOVANJSKI PROBLEM SILI POVSOD NA DAN.

V CHICAGU PRIMANJKUJEJO STANOVANJA ZA 50.000 DRUŽIN.

Ljudje stanujejo v prodajalnah in celo v hlevih.

Chicago, Ill. — Stanovanjsko vprašanje ne strši samo v New Yorku, ampak se pojavlja v vseh velikih industrijskih mestih, čeprav veliki dnevniki malo poročajo o njem.

Marsikdo bi mislil, da je nemogoče, da se v Chicagu pojavi stanovanjska mizerija, kajti mesto leži na planjavi, prav nič ga ne ovira, da se razširi na vse strani, če se vpoštevajo samo terenske okoliščine.

Dokazana stvar je, da v Chicagu prebiva 85 odstotkov ljudstva v najetih stanovanjih in da nima svojega doma. Po proračunu zemljišnih trgovcev primanjkujejo stanovanja v Chicagu za petdeset tisoč družin, dasiravno je po zadilu ravno teh zemljišnih trgovcev še veliko praznih stavbišč v mestu.

V splošnem sodijo, da letos stavbinska sezona ne bo prav živa, ker tisti, ki imajo denar, da bi lahko gradili hiše, čakajo, da se seeni stavbinski material. V nekaterih krajih mesta so prazne prodajalne spremenili v stanovanja, ali stanovniki protestirajo, da morajo v takih stanovanjih plačevati ravno tako visoke stanarino kot v stanovanjih, opremljenih z modernimi napravami.

V letu 1918 je bilo po izdanih stavbinskih dovoljenjih zgrajenih 1.092 stanovanjskih hiš s 1.408 stanovanji, medtem ko je bilo v letu 1916 zgrajenih nad tri tisoč pet sto stanovanjskih hiš z nad štiri tisoč stanovanji. V vojnem času so skoraj prenehali popolnoma s gradnjo stanovanjskih hiš. Po sodbi zemljišnih trgovcev in stavbenikov bi morali v Chicagu vsako leto zgraditi deset tisoč stanovanj.

Povsod se je pa podražila stanarina od pet do trideset odstotkov.

Da je v Chicagu nastalo primanjlovanje stanovanj, ni samo zakrivila podražitev stavbinskega materiala, ampak so še drugi tehni vzroki, ki ovirajo stavbinstvo.

V predmestjih Chicaga so na prodaj stavbišča zelo poceni in vendar se v teh predmestjih ne razvija stavbinstvo, kot je želeči. Temu so vzrok slabe prometne zveze in povišanje vozne na železnicah in uličnih železnicah zunaj Chicaga. Delavci, ki dela v mestu, stanuje pa v predmestju, mora že tako plačati dvojno vozno, kar pri delavcu seveda ne kaže števje, ker mora v sedanji draginji obrniti vsak cent, preden ga izda. Če se povisja še vozna v predmestjih se logično povišajo delavčevi troški.

Prometne zveze s predmestji so slabe in delavce se mora voziti po dve uri ali še več ur, preden do spe v tovarno. Delavci, vračajoč se domov iz tovarne, seveda porabi ravno toliko časa, tako da delavci izgubi na dan štiri ali pa še več ur le na potu, ki so zanj popolnoma izgubljene. Ta izguba na čas omejuje tudi gradnjo hiš v predmestjih.

Da so prometne zveze s predmestji v žalostnem stanju, je zakrivilo privatno lastništvo cestnih železnice. Privatne kompanije se brigajo, da dobe velik dobiček iz kapitala, ki so ga vložile v cestne železnice. Če bi bile cestne železnice javna ljudska lastnina, bi bile obratovane v korist ljudstva.

Gradnjo hiš ovira tudi sedanja draginja. Cene življskim potrebščinam so se povišale in še plezajo navzgor, delavske mezd se pa niso povišale sorazmerno z draginjo. Delavcem ne ostaja denar, da bi ga hranili ali pa naložili v hišah. Take razmere pa niso samo v New Yorku in Chicagu,

PREDSEDNIK MOLCI O KNOXOVI REZOLUCIJI.

KNOXOVA REZOLUCIJA JE RAZDELIJA SENAT V DVE STRAKI.

V kongresnih krogih pričakujejo, da se boj izvojuje do konca.

Washington, D. C. — V političnih krogih govore, da predsednikovo mnenje, da ne ugodni želji senata, če se prav izreče za Knoxovo resolucijo, pomeni, da je pričel boj med eksekutivo in tistimi senatorji, ki menijo, da se prvo odobri mirovna pogodba in za njo šele ustava lige narodov.

Senator Knox in njegovi podporniki niso iznenadeni radi predsednikove taktike. Iznenadeni bi bili, če bi bil predsednik Wilson ugodil njih želji.

V kongresnih krogih ni splošno nihče pričakoval, da predsednik Wilson odjenja od svoje izjave, da se mirovna pogodba ne da ločiti od ustave lige narodov.

Zdaj še ne more nihče garantirati, da bo Knoxova resolucija sprejeta, čeprav bo senat glasoval o nji in jo razni predlogi ne zadržijo toliko časa, da bo preje podpisana mirovna pogodba, preden pride do glasovanja. Prijatelji Knoxove resolucije sodijo, da imajo na svoji strani več kot eno tretjino senatorjev.

Knoxova resolucija je razdelila senat v dve stranki: ena je za Knoxovo resolucijo, druga je pa proti nji. To pomeni, da se bo nadaljeval in vodil z vsemi parlamentarnimi sredstvi.

Demokratje očitajo republikancem, da se s tem bojem pripravljajo za prihodnje predsedniške volitve. Republikanci ne zahtevajo iz preprčanja ločitev mirovne pogodbe od lige narodov, ampak zbirajo s to potezo material za prihodnjo volilno kampanjo.

Iz Pariza poročajo, da je predsednik izjavil, da ne bo dovolil sprejemati, kot jih zahteva Knoxova resolucija.

Razprava v senatu kmalu pokaže, na koliko uspeha sme upati senator Knox. Voditelji republikancev pričakujejo veliko od resolucije, toda dogodi se lahko, da je lahko vprav ta resolucija njih grobokop, če ljudstvo spozna, da je bila resolucija predložena iz strankarskih namenov. Ameriško ljudstvo se zdaj veliko bolj zanima za rekonstrukcijo in socialna vprašanja, kakor če bo mirovna pogodba ločena od ustave lige narodov. Če ljudstvo pride do prepričanja, da je bila Knoxova resolucija predložena, da se ljudska pozornost odvrne od rekonstrukcijskih vprašanj, katerih rešitev je postala nujna, postane Knoxova resolucija meč, ki zaseka rane tistemu, ki se je poslužuje. In to se prav lahko zgodi, ker demokratje ne bodo držali križem svojih rok in mirno gledali, kako republikanci izrabljajo Knoxovo resolucijo proti njim.

Knoxova resolucija ne bo kot agitatorično sredstvo za obe stranki še tako hitro pokopana. O tem govore izjave meščanskih političarjev.

ZDRAVNIK PRIPOROČA PIVO IN VINO.

Atlantic City, N. J. — Dr. Lambert Ott iz Philadelphije je izjavil, da pivo in lahka vina niso škodljiva zdravju. Dr. Ott je izjavil, da je skozi štirideset let opazoval pivo, ki so pili pivo, vino in žganje. V tem času se je prepričal, da pivo in lahka vina pomagajo prebavljati jedila.

Washington, D. C. — Farmarji iz McCoola so poslali kongresniku Will R. Woodu brzojavko, v kateri priporočajo, da se prekliče postava za prihranitev dnevne svitlobe.

ampak v vseh večjih industrijskih mestih. Spremeniti je treba te razmere, ki ovirajo stavbinstvo, in stavbinstvo bo zopet oživele.

FINSKA MORA BITI V VOJNI.

Ententa zahteva, da cena pripoznanja mora biti vojna z boljševiki.

NEZASLIŠANE DIPLOMATIČNE INTRIGE.

Stockholm. (Poroča I. D. Levine.) Vsa znamenja kažejo, da angleško-francoski agentje po vsi sili tišče Finsko v vojno s sovjetsko Rusijo. Ameriški opazovalci, ki so se vrnili iz Finske, pravijo, da je stvar taka. Američani so tudi mnenja, da vojna z Rusijo bo oživila civilno vojno v mali finski državi. V Viborgu so že odkrili "veliko rdečo zaroto" in bela garda je zaprla veliko število oseb. Finske čete, ki so bile poslane pod pritiskom Anglije na Estonsko, so se morale vrniti domov in bile so razpuščene radi "nezanesljivosti".

Sedanja finska vlada si najmanj želi vojne s sovjetsko Rusijo. Ljudstvo je pa še manj zadovoljno. Finci hočejo mir, ne pa novega krvotoka. Ali Finska še ni pripoznana med zavezniški kot neodvisna republika. Finci bi zelo radi, da jih prizna Amerika. Angleško-francoski agentje, katerih naloga je, da pravi v vse nove države ob Baltiku v vojno s sovjetsko Rusijo, so informirali finsko vlado, da jo bo ententa hitro pripoznala, ako napove vojno ruskim boljševikom.

Finci bi najrajši videli, da jih pripoznajo Združene države, ker upajo, da bi potem bilo konec intrig od strani zapadne Evrope. Vprašanje finsko-ruske vojne torej zavlači od ameriškega pripoznanja. Ali zdi se, da je ententa na delu, da prepreči ameriško pripoznanje. Kakor se sliši, ameriška vlada bi rada vedela, da li so bile zadnje volitve na Finskem pravilne in da li sedanja vlada res zastopa večino ljudstva. Dokler Finska ne dokaže tega, se bodo nadaljevale intrige v njenih mejah.

Sledeči odlomek iz pisma nepriestranskega Fince, ki ga je pisal nekemu ameriškem zastopniku, "Na Finskem in v ruski Kareliji je v teku vroča propaganda za finko intervencijo v Rusiji. Iz Helsinkfors je bila poslana komisija v Murmansk in Arhangelsk z namenom, da poizve, če bodo zavezniške čete kooperirale z nami. Odgovora še ni. Iz Petrograda je pa prišla druga komisija, ki se stoji iz Fincev, z namenom, da se oživi trgovina s sovjetsko Rusijo. Boljševiška vlada je do zdaj lepo ravnila s Finci na svojem ozemlju, ali bati se je, da se posluži represalij, ako pride do vojne. Moje mnenje je, da za vso to propagando stoji Anglija. Zavezniške države se ne upajo poslati svojih čet v Rusijo iz razloga, ker se na morej več zanesti na nje, toda z zvezno propagando in z grožnjami, da ne dobimo več živih, se jim morda posreči, da dobe večje število prostovoljcev med Finci. Dan za dnevom vozi na Finko strelivo, topove, "tenke" in sam ne vem, kaj še vse. — Jaz nisem "rdeč" ne "bel". "Rdeča" vlada je bila slaba, toda "bela" je še slabša in treba jo je odpraviti. Toda ljudstvo nima pravih vojskajteljev niti državnikov. Enkel in Mannerheim, ki vladata danes na Finskem, sta velika sebičnega in gledata le na njuno koristi. Oba dva in angleški konzul Bell morajo zapustiti Finko."

Na Ruskem se že oglašajo posledice intrig na Finskem. Tročij je pred kratkim rekel v Petrogradu, da je govoril pred sovjetom: "Izvedeli smo, da se na Finskem delajo načrti za napad na Petrograd iz Karelije. Mi pravimo sveto: Ne maramo nove fronte in hočemo biti v prijateljstvu s Finko. Finski delavci nočejo vojne z nami. Ako pa misli Mannerheim ugrožati Petrograd — naj se čuva! Naši glasovi na ulicah Helsinkfors se niso mrtvi. Kakor hitro bomo gotovi z vojno na Eston-

PETROGRAD ZOPET "PADE" VSAK ČAS.

Dva kanadska vojaka ubita in 16 ranjenih v izgreduh v Londonu.

SOVJET NA SKRAJNEM NORVESKEM.

Helsingfors, 17. jun. — Iz estonskega vojnega stana poročajo, da je bela garda s pomočjo britiške floc okupirala Krasnojarsko v bližini Kronštata. Bombardiranje Kronštata se nadaljuje z morske strani. Trdajava Kronštad je pomorsko oporišče in zadnja obrambna postojanka Petrograda na severni strani.

Kodanj, 17. jun. — Z Dunaja poročajo, da se tamošnjim komunistom posrečilo osvoboditi zaprete voditelje, ki so bili aretirani zadnjo soboto. 6000 komunistov je napadlo zapore in v boju s policisti je bilo ubitih osem in ranjenih 66 oseb. Pet policistov je bilo ranjenih.

London, 17. jun. — "Daily Express" poroča, da je bilo v izgreduh s kanadskimi četami ranjenih 18 mož. Dva Kanadčana sta še umrla za ranami. Kanadski vojni stan zanika vest, da so lokalni Kanadčani z bajoneti napadli rebelne vojake.

Pariz, 17. jun. — Stavka francoskih rudarjev je popolna. Kovinarji v Parizu so še na strajku. Transportni delavci so se vrnili na delo.

Weimar, Nemčija, 17. jun. — Na tukajšnjem kongresu nemške večinske socialistične stranke je bil večeraj poražen predlog, da se stranka izreče za sovjetsko formo vlade. Nekaj delegat je predlagal, da se dejavni članom bivših nemških dinastijsko pokojne. Predlog je bil hitro ožigan in poražen.

Stockholm, 17. jun. — Rudarji na Spitzbergu, na skrajnem severu Norveške, so organizirali sovjetsko vlado. Rudarji so večino samei in družba, ki poseduje rudnike, jim je dajala premalo živčja, vsled česar so zahtevali. Družba je poslala stavekokaze. Rudarji so pa odstavili poslovodje in jih s stavkokazi vred poslali na Norveško z naročilom, da naj v njihovem imenu pozdravijo Lenina v Moskvi.

Sangaj, 17. jun. — Sedemdnevna stavka in boj kot kitajskih delavcev proti Japoncem je prenehal, ko so Kitajci dobili vest, da so ministri v Pekingu resignirali. V kitajskem kabinetu je bilo nekaj ministrov, ki so simpatizirali z Japonci.

Ameriški bankirji posodili Belgijski sto milijonov.

Brusel. — Belgijski finančni minister je podpisal pogodbo z ameriškim bankirji za posojilo \$100.000.000, ki ima biti vrnjeno v petindvajsetih letih. Ameriška vlada mora odobriti posojilo.

skem, bomo dali kmetom zemljo in tovarne delavcem. Ententa mora poslati dva do tri milijone vojakov, ako hoče okupirati sovjetsko Rusijo. Predno se pa to zgodi, bo ljudstvo entente položilo svoj račun."

Vorovski, bivši sovjetski poslanik na švedskem, je izjavil v Petrogradu, da ententa hujska balistične dežele na boj proti boljševikom. Švedska je pretrgala trgovske stike z Rusijo le pod pritiskom entente in na svojo škodo, kajti prej je sovjetska vlada izvozila veliko množino blaga iz Švedske. Ko je bila ententa prepričana — je nadaljeval Vorovski — da ne more premagati sovjetske Rusije z orožjem, se je poslužila gospodarskega bojkota kroginkrog. Francija zalaga Estonce in Lete s strelivom, orožjem in živil in zdaj se nadaljuje ravno ta igra na Finskem. Francija bo prenehala to-igro; kadar se prepriča, da je 90 odstotkov vojakov v finski armadi revolucionarnega mišljenja.

Dopisi.

Iz zapadne Pennsylvanije — Izlet, ki ga naredi okrožna organizacija J. R. Z. v sporazumu s drugimi okrajnimi organizacijami in društvi, nima para v zgodovini Slovenecov v Pennsylvaniji. Velikoga pomena bo ta dan — dan Jugoslovancev. Mogoče se bodo čula vprašanja, čemu ravno na delavnik in to ravno se takrat, ko bo drugi dan tako in tako praznik? Vzrokov je bilo dovolj, da je odbor, ki je bil izvoljen na konferenci na Willocku moral vsestransko iste vpoštevati. Prvi vzrok je, da parnik ne vozi v nedeljo in za dne četrtega julija je bil že naročen pred letom. Odbor si je vzel nalogo, da povabi vse poročevalce velikih listov in političarje, kar se jih bo moglo dobiti, da jih seznamimo s težnjami in idejami Jugoslovanskega Repub. Zdrženja.

Stroški za ta dan so jako majhni in želja ne samo odbora, ampak vsakega zavezanega Jugoslavana v zapadni Pennsylvaniji je, da se tega izleta udeležijo vsi Slovenci. Velikokrat oče ali mati pripoveduje otrokom, da se je pripeljala s parnikom čez morje. Otroci, ki več vedno v naselbinah, nima niti najmanjšega pojma o parniku — tu se ti nudi prilika, da razvedriš in obogatiš otroško dušo za nekaj, kar ne vidi vsak dan. Parnik je tako zgrajen, da najbolj živ in najgostejši otrok ne more pasti v reko, in ako bi se potopil, gledalo bi ga dvanajst čevljev iz reke, ker je širši in višji kakor je pa reka globoka.

Delo naj na ta dan odpade — Jugoslovanski dan je in vidi, da ob koncu leta boš imel ravno toliko, ako si delal na tretjega julija ali ne. Poleg ameriške zastave bo vihrala na parniku tudi jugoslovanska trobojnica s isto modrino v sredi, kakor je nebo pod katerim se nahaja zemlja Slovenca.

Kdor si misli, da druge narodnosti drže v tem resnem času roke križem, se moti. Italijani so imeli svoj dan in na ta dan je samo njihova podružnica, ki se nahaja v Canonsburgu in se imenuje "Novi Trent in naš Trst" ter ima številko 784, požgala za več kot tisoč dolarjev vrednosti umetelnega ognja. Ideje njih so, ne da bi pravil, gotovo nasprotne idejam J. R. Z. Kako se se trudili, da bi naredili kar največ vtisa, vendar so listi prinesli le kratke članke o njih in lokalni list je hudomušno pripomnil, da pri celi stvari ni bil ta dan nihče ubit.

In mi naj ostanemo za njimi? Parnik odrine ob deveti uri stran ob vznožju B. & O. postaje, kjer je dobra zveza z vsemi železniškimi črtami. Prostora na parniku bo dovolj za vse — toraj vsi na krov! Na parniku bodo različne igre, igrala bo za plesneželjne izvrstna godba, nastopilo bo pevsko društvo itd. Torej na svidenje dne 3. julija!

Na konferenci okrožne organizacije se je sklenilo, ako bi imelo kakšno društvo ali naselbina kakšne večje stroške z odpošiljanjem peticij ali brzojavov ali sploh vsega, kar pride iz glavnega urada J. R. Z., da naj pošlje račun na tajnika ali blaginjak okrožne organizacije, ki ga izplača. Vzroka torej ni, da se ne odpošljejo vse peticije in drugo, kar pride iz glavnega urada J. R. Z.

Na zadnjo peticijo, poslano od šte. 138 S. N. P. J., je odgovoril kongresman J. L. TEMPLE sledeče:

Dear Sir: — I am in receipt of your petition addressed to the Sixty-Sixth Congress and relating to the controversy between Italy and the Jugo-Slavs.

Following the usual course in such matters, I shall present your petition to Congress for reference to the proper Committee.

Yours very truly
H. N. Temple.
Jože Ambrožič

La Salle, Ill. — Dne 8. junija t. l. se je vršila letna seja društva "Slov. nar. doma", na kateri je bilo podano celoletno poročilo o delovanju tega društva, iz katerega je bilo razvideti, da društvo dobro napreduje in ne, kakor so govorili nekateri nasprotniki po raznih zakotnih lokalih, da nazaduje.

Pred začetkom seje je povdarjal predsednik tega društva, da se ne smemo ozirati na nekatere naše nasprotnike. Omenil je, da imeli ob pričetku priprav za

"Slov. nar. dom" javne sovražnike, kateri so nam nasprotovali s svojimi imami tajne, kateri raje govorijo proti nam. Toda mi se ne smemo ozirati na te, ampak nadaljevati z započetim delom, da se čimprej iznebimo dolga, kolikor ga je na poslopu.

Iz poročila je bilo razvideti, da smo imeli čistih dohodkov okrog 4000 dolarjev. Nadzorni odbor je poročal, da je pregledal vse društvene knjige in celo poslovanje in da je našel vse v najlepšem redu. Poročilo nadzornega odbora je bilo vzeto na znanje.

Nato so se vnele debate, na kakšen način bi se razvila večja agitacija za "Slov. nar. dom". Po daljšem razmotrivanju smo prišli do zaključka, da se razpiše kampanja za nabiranje delničarjev. Sklenjeno je bilo, da se snidejo oni delničarji, kateri so priglasili svoje sodelovanje pri tej kampanji, 11. junija na posvetovanje na kakšen način bi bila kampanja bolj uspešna. Na tem posvetovanju so sklenili, da se javno objavi v vseh slovenskih listih in da se naroči v tiskarni okrog 5000 cirkularjev, v katerih bo celoletno poročilo o delovanju društva "Slov. nar. doma", iz katerega bo vsakdo lahko videl celo stanje društva.

Opozorjam rojake, kateri nekaj blebatajo okrog, da naj pridejo na letno sejo ali pa na mesečne seje, katere se vrše vsako četrto nedeljo v mesecu ob drugi uri popoldne v prostorih "Slov. nar. doma" in da se tako prepričajo, kaj je resnica.

Opozorjam tudi delničarje, da naj bolj redno zahajajo na društvene seje. Prihodnje mesečno seje naj se udeležijo vsaki delničar, ako mu le okoliščine prepuščajo.

A. Mravljec.

Chisholm, Minn. — Vabim najljubše vse jugoslovanske delavce na mednarodni delavski piknik, kateri se vrši na Evelethu 22. junija t. l. v "Ely Lake" parku. Program tega piknika je zelo bogat in nastopilo bo tudi več govornikov, ki bodo obdržali govore v raznih jezikih. Kar se tiče plesa in druge zabave, sem prepričan, da bo vsakdo zadovoljen. Za najboljšo postrežbo bo skrbel v zato izvoljeni odbor — Pozivljam rojake in brate Hrvate, kjer se udeležijo tega piknika, da se zbirajo 22. junija ob deseti uri popoldne v "Ursal" dvorani in nato skupno odkorakamo na veseliščni prostor. Pozivljam jugoslovanske delavce, da se polnoštevilno udeležijo te veselice in naj pohite v pristo naravo ter si na ta način navžglo svežega zraka in obenem zabavajo.

Fr. Klun.

Springfield, Ill. — Kar se tiče delavskih razmer v tukajšnji okolici sploh ni vredno omenjati, ker so v splošnem slabe in je velika razlika od razmer lanskega leta in tudi kar se tiče zaslužka. Cene življenjskim potrebščinam se navadno višajo in plezajo navzgor. Vročina je tudi pričela pritiskati in isto bomo še posebno občutili po prvem juliju ko nam bodo prepovedali živati pijačo, katere je popolnoma nedolžna ako se jo zmerno živa.

Da bomo dostojno proslavili zadnje dni naše prostosti glede pijače priredi tukajšnji pevski odsek "Naprej" piknik 22. junija rojakom na dobroznane, na prostoru, na Nilsonovi farmi. Ker bo ta piknik zadnji (?) v tukajšnji naselbini se najljubše vabi vse Slovence in brate Hrvate, v ti naselbini in bližnji okolici, da se udeležijo te veselice v najobilnejšem številu. Na veseliščnem programu je več jako zanimivih in zabavnih točk, kakor petje pevskega odseka in tamburanje. Za vsakovrstno dobro postrežbo bo skrbel odbor.

Odbor.

Cleveland, O. — Pomlad je tukaj in mrzla zima se je že davno poslovila. Nihče ne mara več ostati v zaduhli sobi, nihče več ne mara ostati med zakajenim mestnim zidovjem, ogledovati prašne tvornice in vdihavati nečisti zrak. Vsakdo, ako mu le prepušča čas, pohiti v pristo naravo, da se navžije svežega zraka. Društva, katere so prej prirejale vsakovrstne prireditve v dvoranah, prirejajo iste sedaj v prosti naravi, kjer vsakdo najde več zabave in ima več užltka.

In vsakdo ve, čim večja je družba, tem več je zabave. Radi tega priredi pevski odsek "Zarja"

tukajšnjega socialističnega kluba št. 27 veliko vrtno veselico na Kasteleevi farmi v Euclid, O., 22. junija t. l. z iredno bogatim veporedom. Pevski zbor "Zarja" nastopi z nekateri izbranimi pevskimi točkami in izvrstno godbo bo vsodbujujala fante in dekleta k plesu. Poleg tega je še več jako zabavnih točk na programu, katere pa ne maram navesti, ker bi ne bilo potem nobenega presenečenja za udeležence. Veselični odbor se marljivo trudi, da bo zadovoljil vse rojake, kateri se bodo udeležili tega piknika.

Vabimo najljubše vse rojake iz Clevelanda in vseh bližnjih naselbin, da se udeležijo te veselice v najobilnejšem številu. Prepričan sem, da ne bo nikomur žal, kdorkoli se bo udeležil te prireditve. Za najizvrstnejšo postrežbo v vsakem oziru bo najboljše preskrbljeno.

Veselični odbor.

Joliet, Ill. — O delavskih razmerah ne bom opisaval, ker so slabe in o takih se pa vedno dovolj čuje. Vročina je pričela grozno pritiskati in mesec junij se bo kmalo poslovil in z njim najbrže pivo in vino. Z mesecem julijem pa pride še hujša vročina in samo voda za hladiti in tešiti žejo. Da, krasni časi se nam obetajo.

Kot je že znano vsem rojakom v tukajšnji naselbini, priredi društvo "Jolietška Zaveznost", št. 115 SNPJ veliko vrtno veselico ob priliki razvitja društvene zstave. Radi tega je sklenilo društvo "Triglav" na svoji zadnji redni seji, da se društvo udeležijo te slavnosti v kolikor največjem številu je mogoče in radi tega se opozarja člani tega društva, da se zberejo točno ob 10:30 popoldne v stari šoli, odkjer skupno odkorakamo v "Pulaski" dvorano, kjer se vrši slavnost razvitja društvene zastave. Odtam odkorakamo skupno z drugimi društvi na veseliščni prostor.

M. Rahtar.

Sheboygan, Wis. — Poročano je že bilo nekoliko, da je v tukajšnji usnjarni izbruhnil pred dvema tednoma štrajk, ker se družba ni hotela pogajati z delavskim odborom, kateri je predložil družbi delavske zahteve. Delavci zahtevajo vpeljavo osemurnega delavnika in primerno povzvišanje plače, ker sedanjo ni mogoče izhajati z ozirom na sedanjo dragotino vseh življenjskih potrebščin. Ker je pa družba svojeglava, so delavci opustili delo in stopili v stavko. Ker so solidarni in se ne dajo provocirati, radi tega vlada najlepši red in mir, in so prepričani da dosežejo svoje pravice. Dose daj so bili delavci v tukajšnji usnjarni v pravem pomenu besede tlačani in ne prosti delavci.

Da se nekoliko razvedrmo in pozabimo naše težave, je sklenilo tukajšnje pevsko društvo "Danica" prirediti 22. junija t. l. društveno veselico s petjem in plesom in sicer v Waldseholeschen vrtu. Na ti veselici bodo nastopili pevski zbori iz Milwaukee in iz tukajšnje naselbine. Skupna pevška društva nastopijo v pesmi "Buči, buči morje Adrijsko". Ker dosedaj še ni bilo v tukajšnji naselbini enake prireditve, radi tega se z gotovostjo pričakuje najobilnejše udeležbo od strani Slovencev in Jugoslovancev sploh. Vabimo najljubše vse rojake iz tukajšnje naselbine in iz bližnje okolice, da se udeležijo te veselice v najobilnejšem številu.

Za najboljšo postrežbo bo v vsakem oziru skrbel veselični odbor.

Ona društva v bližnji okolici, katere smo pozabili pismenim potom povabiti na to prireditev, pa prosim naj mi oprostijo. Kaj društveni odbor je v zadnjem času jako zaposlen. Vabimo jih tem potom, da se gotovo udeležijo naše koncerta s petjem in plesom. Poročevalce pevškega društva "Danica."

Lorain, O. — Tukajšnja lokalna organizacija JRZ priredi skupno z Jugoslov. nar. domom piknik v prostorih "Jugoslav. nar. doma" dne 29. junija. Pripravljalni odbor vabi že sedaj najljubše vse rojake v tukajšnji naselbini kakor tudi v bližnji okolici ter vse brate Hrvate, da se udeležijo te veselice v najobilnejšem številu. Polovico čistih dohodkov bo za JRZ in drugo polovico pa za "Jugoslav. nar. dom. Natančnejši program bo objavljen v listih in na letakih pravočasno.

Tajnik.

ISCEM SVOJEGA

prijatelja FRANK CERAR doma iz Morav pri Kamniku, Kranjsko. Bivala sva skupaj pred 2 in pol letom v Goldfield, Nevada. Pozneje mi je pisal od neke iz Pennsylvanije pred štirimi meseci. Cenjene rojake prosim, ako kdo ve za njegov naslov naj mi ga naznani, če bo pa sam to čital naj mi piše in pošlje svoj naslov, poročati mu imam nekaj zelo važnega. Moj naslov je: Tony Orehek, P. O. Box 307, Black Diamond, Wash.

POZOR SLOVENCIM IN HRVATJE!

Daje se v najem in pod pogojem tudi proda dobro idoča gostilna z vso gostilniško opravo, lepim stanovanjem, kegljiščem in biljardnico. Tu se nudi lepa prilika Slovence ali Hrvatim, ker tu je velika slovensko-hrvatska naselbina in v bližini je mnogo velikih tovarn. Za pojasnila obrnite se na naslov "Prosveta," 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. — (June 16-18-21).

KRI ČISTILEC IN SPOMLADANSKA TONIKA.

Skoro ga ni človeka na tem svetu, ki ne bi potreboval kri čistilca in spomladanske tonike. LAXAGNEA je idealna zmes za čiščenje krvi, za kožne in krvne bolezni, izpahke turove in druge bolezni. LAXAGNEA je idealna spomladanska tonika in se naj uporablja pri zdravih in bolnih. Šest zavojev navadno zadostuje in stane deset dolarjev, 3 zavojne stane \$5.00 in en zavoj stane dva dolarja. Zastopnikom damo dvanajst zavojev za osemnajst dolarjev. Zelo prijazno za vživanje. Vredno milijone bolehnim. Laxal Medicines Co., 158, Laxal Bldg., 413 Fourth Ave., P. O. Box 963, Pittsburgh, Pa. Pošljite nam še več za vojni davek pri naročilu za vsak zavoj. Se se prodava v nobeni lekarni.

POZOR!

Izšel je novi obširni cenik

Domačih Zeliščnih Zdravil

(priporočenih po župniku Kneippu) Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi.

Ta cenik bo vodnik k Vašemu zdravju. Pišite ponj še danes. Pošljem ga brezplačno.

MATH. PEZDIR,
Box 772, City Hall Sta.
NEW YORK, N. Y.

Vabilo na vrtno veselico (piknik)

katero priredi

Tom's Run Slovenska godba na farmi J. Kržišnika v Burdine, Pa., dne 29. junija 1919.

Začetek ob 12. uri popoldne.

Uljudno vabimo vse slovensko občinstvo in vsa društva, domače in bližnje okolice, k mnogoštevilni udeležbi. Ker mislimo, da je to naš zadnji mokri piknik, se nadejamo velike udeležbe. Vstopnina je prosta. Hladne mrzle pijače in druga okrepčila ne bodo manjkala. Torej na svidenje dne 29. junija pri zabavi. Vsi na plan na ta dan, vabi

ODBOR.

Vabilo na plesno veselico

katero priredi

OKROŽNA ORGANIZACIJA ŠTEV. 5, J. R. Z.

na dan 4. julija 1919.

V prostorih Slovenskega Doma v Collinsburgu pri West Newton, Pa.

Pričetek točno ob 2. uri popoldne. Vstopnina je 50c.

Čisti dobiček te veselice je namenjen v prid milijondolarskega sklada, 11 serije katerega zbira J. R. Z. v pomoč, da se bodo branile pravice našega naroda v starem kraju. Najljubše vabimo vse Slovence in Hrvate domače in bližnje okolice, da se mnogoštevilno udeležijo te zabave in tako pripomorejo do boljše uspeha.

Za dobro in točno vsestransko postrežbo bode skrbel veselični odbor. Torej vsi na zabavo dne 4. julija klice

ODBOR!

POZOR GODBENIM VODJE!

Iščemo dobrega učitelja (godbenega vodja) za godbo na pihala. Slovenec ima prednost. Godba obstoji že več let. Za vsa nadaljša pojasnila pišite na naslov: Louis Wertel, P. O. Box 28, Burdine, Pa.

NAPRODAJ JE

40 akrov obsegaajoča farma na Willard, Wis. v veliki slovenski naselbini, zraven železniške proge, pol milje d opostaje. 13 akrov je izčiščenega, 2 akra je izoranega in posejano z vsakovrstni pridelki. Ako katerega veselji naj se hitro izglasi. Za vsa nadaljša pojasnila se je obrniti na: Frank Matković, P. O. Box 103, Willard, Wis. (June 18-19)

ISCEM.

Nekje v Ameriki imam bratranca Josip Zalaznika in dve sestrici Mici in Ančka, vti doma iz Vrdenca pri Horjulu. Ker mi drugim potom ni mogoče najti njih naslova, jim bom zelo hvaležen, ako mi sporočijo svoj naslov na: Frederic (Mirko) Zalaznik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Pošljamo denar v staro domovino.

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na

Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro.

Nadalje pošljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Romunsko.

Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

KOSE!

POZOR ROJAKI!

Ravnokar se mi je posrečilo dobiti dovoljenje za izdelovati starokrajske kose v Zdrženih državah. Sedaj jih imam že dovolj v zalogi za razpošiljatev. Kose so izvrstne, iz najboljšega ameriškega jekla, delane po starokrajstem sistemu in se dajo prav izvrstno klepati ali brusiti. V zalogi imam kose različne velikosti, kakor 26, 28, 30 in 32 palev dolge. Cena za eno koso je \$2.25. Trgovcem dam ceno po dogovoru. Pišite kako veliko koso želite. Pošljite \$2.25 za vsako koso v poštmem Money Order in z obratno pošto vam pošljem koso. Moj naslov je:

JOHN GRICAR,

R. F. D. No. 1, Box 37 A.

Clinton, Ind.

Opomba: Rojaki iz Clintona in bližnje okolice se lahko osebno zgledajo in sicer na 11 cesti in Fairview Park. Izrežite ta oglas za poznejši čas, ker ne bom veliko oglašal.

Prvi in najboljši Specialist za Slovence

Zdravi hitro in uspešno moške in ženske. Pojdite k njemu.

Ako želite točno doneti kakšno bolezen imate, pridite k meni da vas pregledam s katero se vaše telo vidi snoraj kakor na dlan. Meni ni treba videti kakšno bolezen vi imate kot delajo to drugi zdravniki, ki nimajo takega stroja, jaz jamčim za točni pregled in pravilno zdravljenje. Enake masine nimajo vsaki specialist hoo je ta stane mnogo denarja. Torej vlad tega pridite k Dr. Osbornu, ako želite biti hitro in pravilno zdravljeni. On je prvi in najboljši specialist za Slovence v Pittsburghu. Mi govorimo Slovenski jezik in se lahko točno razumemo.

Dr. Osbornu uspešno in hitro zdravi.

Nelista kri, bolečina do vodne cevi, mehurja in obeti; bolezen želodca, črv in jeter.

Tajne bolezni, revmatizem, glavobol, nervoznost, hita, bolečina oč, ušes in grla.

Ženske bolezni, arine bolezni, grani, plača in ledja, zaduho, posledice influence, rane, arševine, priče itd.

Moje cene so zmerno. Svetovanja brezplačno.

Kakršnokoli bolezen imate, se lahko brezkrbi obrnete na:

Profesor Doktor W. J. Osborne, Specijalist

113 Smithfield Street (drugo nadstropje)

En blok od Baltimora in Ohio Dipe.

PITTSBURGH, PA.

Električno pregledanje na stroju s X žark. Uradne ure so: 9 jutro d. sveder. Nedeljo od 10 do 2. — Prisilite ta oglas seboj. Pazite na moj prvi naslov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za izposojnino \$7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (Junija 30-19) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnikom potekla naročnina. Ponovito jo praviloma, da se vam ne ustavi list.

TRI LETA.

Prvega julija bodo minila tri leta, odkar je "Slovenska narodna podpora jednota" pričela izdajati svoj dnevnik. Divjala je svetovna vojna in vsa znamenja so govorila, da ne bo trajalo dolgo, da bodo tudi Združene države potegnene v bojno vrtnico. Jasno je bilo, da se bo ves material podražil, kadar bodo Združene države zapletene v vojno meteo. Gospodarski izgledi niso bili dobri, in bilo je vprašanje, če se bo dnevnik vzdržal, ko izide.

Tedanji glavni odbor S. N. P. J. sta vezala dva zaključka, da prične izdajati dnevnik: zaključek konvencije in zaključek splošnega glasovanja. Glavni odbor se je lotil dela in prva številka dnevnika je izšla dne 1. julija 1919.

Delo se je izvršilo s pomočjo in požrtvovalnostjo tajnikov krajevnih društev in za svoj dnevnik vnetih in požrtvovalnih bratov in sester, ki so bili neumorno delavni pri nabiranju naročnikov in oglasov za svoj dnevnik. Brez te pomoči se misliti ni bilo, da bi S. N. P. J. izdajala svoj dnevnik. Ravno tako se imamo zahvaliti delu in požrtvovalnosti teh bratov in sester, da dnevnik še izhaja in ga ni vojna draginja uničila.

Odkar je izšla prva številka "Prosvete", pa do današnjega dne, se je marsikaj spremenilo v svetovnem položaju. Vojna je minila, sklenjeno je bilo premirje in kmalu bo podpisana tudi mirovna pogodba. V Evropi so se zrušila mogočna cesarstva, iz njih so nastale republike, ponekod bo pa še narod odločil s splošnim glasovanjem o bodoči vladni formi.

Ti dogodki vplivajo na vse delavce, ki so se izselili iz Evrope v Ameriko. Mnogi delavci so vsled spremenjenih razmer v Evropi sklenili, da se vrnejo domov, ker je uničena avtokratična vlada, ki jih je tiščala k tlom in je s svojim krutim postopanjem povzročila, da so se delavci izseljevali v velikih trumah v deželo, kjer so upali na boljši kos kruha in več svobode. Ti dogodki pa učinkujejo tudi na slovensko ljudstvo v Ameriki in mnogi Slovenci so se odločili, da se vrnejo domov. Nekateri so zapustili žene in otroke v starem kraju in so v skrbeh radi svojcev. Druge žene domov radovednost, ker hočejo iz ust svojih prijateljev slišati, kaj so pretrpeli v svetovni vojni. Tretji upajo, da bodo življenske razmere bolj ugodne v starem kraju kot v Ameriki. Zopet drugi hočejo sodelovati pri novi sestavi vladne forme. Vsakdo, ki je namenjen v stari kraj, ima svoje posebne želje in cilje, vsi so pa edini v tem, če ne bo živeti v starem kraju, se vrnem v Ameriko. Tako sklepajo vsi, pa naj jih vodijo kakršnikoli cilji, da so se namenili v stari kraj.

Kdor pojde v stari kraj, naj ne pozabi na resnico, da je zanj velike važnosti, da je dobro informiran o Ameriki. In kdor hoče imeti dobre informacije o Ameriki, mora čitati list, ki izhaja v Ameriki. To je vzrok, da priporočamo vsem, ki so namenjeni v staro domovino, da obnove naročnino na "Prosveto", preden jim poteče; tisti, ki še niso nanjo naročeni, naj se pa naroče.

"Prosveta" je edini slovenski list, ki prinese vse važne zaključke, storjene v kongresu in državnih legistaturah, in pravo sliko o delavskem položaju.

Nihče ne more trditi, da bo položaj zunaj ugoden, ko je desorganizirana vsa industrija. In najbrž bo minilo precej časa, preden nastanejo v industriji redne razmere. Pa še nekaj je, kar bo zanesljivo vplivalo na tiste, ki pojdejo domov, da se vrnejo v Ameriko. To je ameriško življenje. Za delavca, ki se je privadil razmeram v ameriški industriji, ni več Evropa. O tem imamo na tisoče dokazov. Zunaj v Evropi se bodo pač spremenile politične razmere, gospodarske se pa bodo počasi šele spreminjale. Pred vojno se nekateri sli po dvakrat in celo trikrat domov, pa so se zopet vrnili v Ameriko. In najbrž bo tako ostalo tudi prihodnjih deset let, dokler se gospodarske razmere temeljito ne spremenijo. Ta dejstva govore, da je važno za vsakega, ki se vrne v stari kraj, da je natančno informiran o položaju v Ameriki.

Se enkrat priporočamo vsem, ki se mislijo vrniti domov: Naročite se na "Prosveto".

Ravno tako pa apeliramo na vse naročnike, ki ostanejo v Ameriki, da ponove naročnino pravočasno na "Prosveto", da jim ne bo list ustavljen, ker poštni zakoni določajo, da mora vsak naročnik naprej plačati naročnino.

Še nekaj dni in minila bodo tri leta, odkar ima S. N. P. J. svoj dnevnik. Čas je zelo kratek, ali če vpoštevamo, v kakšnih razmerah je izšel dnevnik, moramo priznati, da bi bilo nemogoče vzdržati dnevnika brez požrtvovalnega sodelovanja zavednih bratov in sester. In do, teh bratov in sester se obračamo koncem treh let, da delajo ravno tako neumorno za svoj dnevnik še v bodoče, kot so delali do zdaj. S skupnim delom premagamo vse ovire in težkoče, ki so za posameznike prevelike, da jih zmorejo.

MIR BO PODPISAN 23. JUNIJA, ALI PA—

Pariz, 17. jun. — Nemški mirovni delegatje so včeraj popoldne prejeli zadnje pogoje zaveznikov in Nemčija mora odgovoriti do 23. junija: da ali ne. Zavezniki so določili samo pet dni za odgovor, toda Nemci so prosili, da se čas podaljša 48 ur, ker jim je nemogoče odgovoriti prihodnjo soboto. Zavezniki so ugodili prošnji in podaljšali čas na sedem dni. Ako Nemci odgovorijo prihodnji ponedeljek, da podpišejo pogodbo, tedaj bo mir podpisan še tisti dan v Versaillesu in v torko odpotuje predsednik Wilson domov. Ako pa Nemci zavrnejo pogodbo, tedaj avtomatično poteče doba premirja in zavezniki bodo obnovili militaristične operacije in vpostavili strogo ekonomsko blokado. Predsednik Wilson kljub temu zapusti Pariz in prepusti nadaljnjo mirovno pogajanje ostalim delegatom.

Velika petorica je danes vzela v roke ostale točke pogodbe z Avstrijo. Orlando, ki je odšel v Rim, nadomestuje baron Somino. Nekaj se čuje, da Italija ne bo hotela podpisati, ako ne dobi zagotovila, da se uresniči njene ambicije glede na jadransko vprašanje, toda voditelji konference pravijo, da so Anglija, Francija, Japonska in Združene države povsem v soglasju z ozirom na to vprašanje in vsled tega se ni bati nobenih ovir od strani Italije.

Predno je petorica pričela razpravljati o pogojih za Avstrijo, je zboroval svet desetih in se posvetoval o teritorialnih in drugih vprašanjih Turčije. Turški delegatje so tukaj, toda velika petorica se nima nič pripravljene zanje. Delegete je povabila Francija, ki ima največ interesov v otomanski banki v Carigradu.

Iz objavljenega odgovora, ki so ga dali zavezniki Nemčiji na njene protipogoje, je jasno, da je ententa jako malo spremenila originalne pogoje; nemški protipogoji so brez malega vsi zavrnjeni. Zavezniki izjavljajo v začetku svojega odgovora: "Nemčija kot povzročiteljica vojne mora nositi vse posledice vojne, toda zavezniki so se kljub temu ozirali na najvažnejše interese Nemčije kolikor je bilo mogoče."

Dalje pravijo zavezniki, da je v njihovem interesu, kakor je v interesu Nemčije, da se čimprej vpostavi nemška industrija, ali reguliranje industrije in trgovine se mora podvreči gotovim pogojem, ki se pa ne dajo določiti vnaprej. Medtem pa mora biti pogodba podpisana. Nemčija ima res težko breme, toda pravičnost zahteva, da se ji naloži to breme za krivice, ki so jih trpeli drugi narodi zaradi njenih agresivnosti.

Revidirani pogoji določajo, da mora Nemčija najprej plačati odškodnino za storjeno škodo v invadiranih deželah predno pridejo v poštenj njeni drugi dolгови, izvedeni kolikor ji dovoli medzavezniška odškodninska komisija z ozirom, da se vzdrži njen kredit. Med prvimi plačili je tudi dolg za živila in izdatki zavezniške militaristične okupacije nemškega ozemlja. Vojni material, ki so ga vzeli zavezniki na podlagi premirnih pogojev, ne bo uračunan v odškodninska plačila. Odtrgane nemške pokrajine prevzamejo poravnani delež predvojne dolga, ne prevzamejo pa vojnih dolgov niti deležev odškodnine.

Zavezniki so odbili zahtevo Nemčije, da se ji takoj dovoli vstop v ligo držav in za odklonitev navajajo sledeče razloge: Prvič se ni garancije, da nemška revolucija predstavlja stalno spremembo vladnega sistema; drugič ni pričakovati, da bi mnogi narodi v tem času hoteli stopiti v družbo s tistimi, ki so jim prizadeli toliko krivice; tretjič bi vstop Nemčije v ligo zadržal in ne povzpel splošno pomirjenje narodov. Nemčija bo sprejeta v ligo "v bližnji bodočnosti," kadar zvesto izpolni pogoje miru, kadar

dokaže, da se je toliko spremenila, da bo lahko živeti z njo v prijateljstvu in sosedščini in kadar nemško ljudstvo pokaže, da se je res otreslo starih agresivnih nazorov.

Zavezniška okupacija ozemlja na zapadni strani Rene ostane, kakor je določeno v originalni pogodbi. Dotično ozemlje bo pod upravo "Medzavezniške renske visoke komisije," ki bo imela štiri člane in ki bodo zastopali Francijo, Anglijo, Belgijo in Združene države; predsednika te komisije imenuje Francija. Komisija bo imela izvrševalno oblast in živela bo diplomatske privilegije in imunitete. Civilna uprava ostane v rokah obstoječih nemških oblasti, ki bodo poslovale po obstoječih nemških zakonih, izvedeni kolikor jih izpremeni medzavezniška komisija. Zavezniki si obdrže pravico revizije. Nemčija plača stroške okupacije in medzavezniške komisije. Komisija ima pravico proglasiti obsedno stanje v kateremkoli delu zasedenega ozemlja, kadarkoli se ji zdi umestno.

Mednarodni delavski čarter, ki priporoča razne olajševalne zakonodajne neredbe, ostane kot je bil prvič objavljen v mirovni pogodbi. Zavezniki so odbili dva predloga nemške delegacije, da se čarter spremeni.

Poleg dokumenta, ki vsebuje odgovor na protipogoje, je bila dostavljena Nemcem še posebna "pojasnitvena nota," katero je spisal Clemenceau. Nota ima zelo ostro vsebino. Clemenceau očita Nemčiji v tej noti vse grehe zadnjih petih let in pravi, da to je "obsodba narodov vsega sveta, ki so občutili težko pest Nemčije, pest, kakršni ni bilo para v zgodovini človeštva."

Clemenceau pravi v noti, da Nemci "še danes ne razumejo položaja, v kakršnem se nahajajo," to je da se nočejo zavedati poraza. Nuto naštevava vsa barbarstva, katerih se je poslužila kajzerjeva vlada tekom vojne in še pred vojno, da bi Nemčija zaslužila ves svet. Dalje pravi, da je edino Nemčija odgovorna za sedem milijonov mrtvih in 20 milijonov poabljenih, ranjenih in drugače prizadetih oseb vsled svetovne vojne.

Končno se Clemenceau posmejuje nemškimi delegatom, ki so izjavili, da se mir ne sklepa na temelju štirinajstih Wilsonovih točk, katere so bile podlaga premirju in po objubah zaveznikov so imele biti podlaga miru. Clemenceau pravi, da je natančno vpoštevanih vseh 14 točk, nato pa citira iz govorov raznih zavezniških državnikov kot Wilsona, Lloyd Georgea itd., besede, ki bi bile morale prepričati Nemce, kaj da jih čaka. Wilsonove besede, ki jih citira Clemenceau, so vzete iz govora v aprilu leta 1918, ko je Wilson dejal, da "edino sila, sila brez mej mora veljati za skrušene nemške militaristične sile."

"Ne bomo podpisali!" pravijo Nemci.

Berlin, 17. jun. — Grof Brockdorf-Rantzau, načelnik nemške mirovne delegacije v Versaillesu, je danes popoldne dospel v Weimar in tam predložil narodni zbornici zadnji odgovor entente, ki mora biti podpisan ali zavrnjen najkasneje 23. junija. Narodna zbornica sklene še ta teden, da li nemški delegatje podpišejo ali ne.

Voditelji vseh večjih političnih strank v Nemčiji so danes izjavili, da Nemčija ne podpiše pogodbe, ako so zavrnjeni njeni protipogoji. Vsi voditelji, ki tako izjavljajo, so člani mirovnega odbora narodne zbornice v Weimarju; edina izjema je Hugo Haase, vodja neodvisnih socialistov, ki je dejal: "Družba izhoda ni, kakor da podpišemo mir, kakšen je; neodvisni socialisti zaupajo v mednarodni proletarijat, da razveljavi mirovno pogodbo."

Herman Mueller, vodja večinskih socialistov, je rekel, da je njegova stranka in vlada nemške republike proti podpisu pogojev, ki določajo gospodarsko suverenost nemškega ljudstva za prihodnjih sto let.

JUGOSLOVANSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE.

Izvrševalni odbor:

August Aušin, Mary Aušin, Juraj Bošnjak, Filip Godina, Frank Kerle, Marjan V. Konda, Etbis Kristan, Juraj Kukovac, Tomo Lasković, Chas. Mistakovič, Matt Pogorelec, Janko N. Rogelj, Wm. Russ, Nikola Stakić, Anton J. Terbovec, Jože Zavertnik.

Nadzorni Odbor:

Ivan Krebič, J. Kvartić, Joško Oven.

Financijski Odbor:

Filip Godina, J. Kukovac, A. J. Terbovec, Jože Zavertnik.

Tiskovni Odbor:

Etbis Kristan, Frank Kerle, C. Mistakovič, Jože Zavertnik.

Glavni urad:

A. J. Terbovec, glavni tajnik; A. H. Skubie, pom. tajnik; Filip Godina, blagajnik.

Centralni Odbor:

F. Aleš, J. A. Ambrožič, L. Benedik, P. Berger, Josipina Birič, F. Bostič, V. Čankar, F. Černe, Tomislav Čiček, P. Dolinar, Jos. Dunn, J. Ermenc, J. Eržen, A. Flander, J. Frank, J. Fritz, J. Piere, F. Gorenc, M. Gorinšek, J. Goršek, F. Gottlicher, J. Govekar, F. Jakše, Jos. Jovan, J. J. Judnich, M. Jurka, J. Kalan, S. Kavčič, Emily R. Kenig, J. Koblar, F. Kochevar, A. Kodrič, J. Koklich, L. Krašna, A. Križmančič, J. Kunstelj, A. Lipič, L. Lotrič, J. Matičič, M. Mentony, I. Molek, T. Motz, J. Oblak, L. Pečenok, J. Peternel, M. Potnik, F. Rataje, J. Rezelj, A. Slabe, J. Seljak, F. Sepich, A. H. Skubie, L. Starle, A. Sulzer, J. Terček, J. Terželj, L. Truger, M. Verbovec, A. Vidrič, Chas. Wesel, F. Zaitz, Chas. Zibert, A. Zornik, P. Zvanut.

Glasila:

Mesečnik: Čas; tednik: Proletarec; dvotednik: Glas Svobode; dnevnik: Prosveta, Enakopravnost, Glas Naroda.

K. S. R. Z. pridružene in objavljene centralizirane podporne organizacije: Slovenska Narodna Podpora Jednota (približno 18,000 članov); Jugoslovanska Katoliška Jednota (približno 8,000 članov); Slovenska Delavska Podpora Zveza s Dr. Sv. Barbare (približno 6,000 članov); Slovenska Svobodoljubna Podpora Zveza (nad 6,000 članov); Jugoslovanska Podpora Zveza Slaga (približno 2,000 članov).

Vsa pisma in denarne pošiljke naj se pošiljajo na sledeči naslov: ANTON J. TERBOVEC, 3637-3641 W. 26th St., CHICAGO, ILL.

ZAHVALA.

Preobloženi z delom in vsled preobile korespondence nam nikakor ni mogoče, da bi se posameznikom zahvalili na premnoga pisma, ki jih prejemo dan za dnem, z veselimi vestmi, da ste prejeli peticije, poslane iz glavnega urada J. R. Z., jih točno izpolnili in poslali na pristojna mesta. Zahvala, ki nam jo izrekate v Vaših cenj. pismih, ne gre nam, pač pa v polni meri Tebi, Jugoslovanski narod. Čast in hvala narodu, ki se zaveda svoje dolžnosti v tej uri potrebe in odklanja vse laskave ponudbe od strani izdajalec Jugoslovancev.

Dovolite nam, da se Vam tem potom kar najiskrenejše zahvalimo za vsak korak, ki ste ga storili v zadnjih dveh letih za Vašo organizacijo J. R. Z. Občudovanja vredna je Vaša požrtvovalnost, katero vestno podpirate organizacijo, da ji je mogoče izpeljevati Vaše želje, Vaše načrte. A še večjega občudovanja je vredna Vaša moralna pomoč. Vaša pisma nam opisujejo težkoče, ki ste jih imeli pri izpolnjevanju peticij; tako je na pr. moralo iti več društvenih tajnikov iz svoje naselbine po dvanajst milj in več, da so našli imena senatorjev in kongresnikov ter njih pravilne naslove. Marljivost, s katero so nabirali delovalci pri prvi kampanji milijonskega fonda, je vredna največje pohvale. Mnogim je bilo treba orati ledino pri manj poučenih. Nad vse naše pričakovanje ste se poprijeli dela za drugo kampanjo milijonskega fonda. Mnogoštevilni izleti, plesi in igre, ki se prirejujejo v korist druge kampanje, so jasen dokaz, da ste z dušo in telesom žrtvovali vse, kar posedujete, da se osvobodijo narod Jugoslovancev po volji naroda.

Ako je kdo vreden hvale, vredni so je napredni in rodoljubni Jugoslovani v Ameriki.

Iskrena Vam hvala za izrečeno zaupanje. Poverili ste nam delo, ki naj odloča Vašo bodočnost. Bili ste si svesti velike odgovornosti, ki ste jo izročili v naše roke — in prav to, da nas smatrate vrednim Vašega zaupanja, je podvojilo našo energijo, da se nam je posrečilo tudi izkazati se vrednim te časti in naloge.

S pogumom naprej!

IZVRŠEVALNI ODBOR J. R. Z.

Anton J. Terbovec, gl. tajnik.

RESUME.

Is urada Tiskovnega oddelka J. R. Z.

Zadnje čase se je med slovensko javnostjo v Ameriki prav malo čulo, kaj se dela v glavnem uradu J. R. Z. in nekateri rojaki so celo mislili, da vsa eksekutiva z uradniškim osobljem spi spanje pravičnega in niti ne gane z mazineem, da bi preprečila nevihto, ki se pripravlja na obzorju Jugoslavije.

Kdor je tako mislil, se je hudo varal. Bilo je ravno obratno. V gl. uradu je bilo vse živo in če rečemo, daje šlo v dveh dneh iz glavnega urada J. R. Z. pet velikih zaključev pisem in 24 poštnih zaključev drugih tiskovin, je že to dovolj jasen dokaz, da nismo spali. Pripraviti vse to gradivo in tiskovine vzame precej časa. In ko bi bila samo ena stvar na dnevnem redu, bi se dala še dovolj hitro opraviti in izvršiti, toda vsak dan prinese nove posle, nove naloge in te je treba takoj rešiti in opraviti.

S tem pa ni naše delo končano, temveč gre vsak dan naprej, vsak dan bolj uspešneje in v veliko večjem obsegu, kajti moč organizacije raste in z njo tudi odgovornost in dolžnosti.

Od novega leta naprej je šlo skoz naš mimeograf 72,750 korespondenčnih cirkularjev in na tisoče drugih tiskovin, ne všteti 5 izdaj "Jugoslav Reviewa" in 144,000 iztisih in drugih poslov, medtem, ko so člani eksekutive sodelovali na 42 prireditvah javnih shodov izven Chicago, ne všteti hrvaških shodov na katerih je navadno nastopil kot glavni govornik br. Etbis Kristan.

V tem času je organizacija izdala samo za poštino nekaj nad \$1,000.00, v katero svoto ni vračunjena poština in ekspresni troški one revije, ki je šla v sto tisoč iztisih, katere stroške so v veliki meri plačali tajniki društev, na katere so bile revije poslane, da jih razpečajo med vplivne Američane.

In ker smo ravno pri tej veliki reviji, naj omenimo, da smo pisali na srbsko legacijo v Washington, D. C., pismo sledeče vsebine:

Your Excellency:—

The Executive Committee of the Slovenian Republican Alliance published in coinced form a "Special Edition" of the "Slovenian Review", dealing exclusively with the Italian imperialistic aspirations, Italy's war aims, London Treaty, Italian claims as to Adriatic Littoral, Jugo-Slav question, Etc., a copy of which we enclose herewith.

It would be of utmost importance and great benefit to our Jugo-Slav nation if every Peace Delegate at Paris Convention be in possession of a copy containing this valuable information as to the real facts and conditions existing in the disputed territory along the Eastern shores of the Adriatic, and for this reason we beg leave to ask your kind co-operation.

We will be glad to furnish you with as many copies of this Edition as needed to be forwarded thru your good offices to the Peace Delegates.

Anticipating your reply at your convenience, we beg to remain,

Yours very truly,

Slovenian Republican Alliance,

A. J. Terbovec, Secretary.

Odgovor na to pismo je bil — molk. Pripomnimo naj, da kaj drugega nismo pričakovali od srbske legacije, in da je glavni urad na drug način poskrbel, da je dobil vsak delegat mirovne konference eno kopijo te in vseh ostalih revij.

Rojaki, kaj morete soditi iz tega? Ali morda ne to, da je oficijska Srbija tista ceklja, ki drži voz napredka nazaj? V dotični reviji

ni bilo niti ene besedice proti oficijelni Srbiji ali proti hiši Karagjorgjevičev, temveč vse gradivo se je nanašalo na italijansko-jugoslovanski spor glede jadranskega vprašanja, in vendar ni srbska legacija v Washingtonu hotela pokazati celo tiste diplomatske vladnosti, da bi na en ali drug način odgovorila na uradno pismo. Iz kakih vzrokov ni hotela oficijelna Srbija sodelovati v tej tako važni točki, si lahko sami mislite sedaj, ko vidite kako se rešuje naše primorsko vprašanje na mirovni konferenci.

Nemogoče je podati natančno poročilo o vseh korakih, ki jih je storila eksekutiva SRZ, oziroma JRZ., zanimalo pa vas bo, kake uspehe smo imeli do sedaj z razpošiljanjem peticij na člane mirovne konference, kongresnike in člane Wilsonovega kabineta.

Vsak se bo še spominjal onih dveh izjav, katere je podal izvrševalni odbor JRZ. v mesecu maju, tičečih se italijanskih zahtev glede Reke in predsednik Wilsonove izjave na italijanski narod, iz katere je bilo posneti, da je mirovna konferenca obljubila Italiji, da dobi Goricko, Istro in velik kos Kranjske.

Glavni urad je poslal dotični izjavi v angleškem jeziku na vse člane mirovne konference, kabinetne uradnike in kongresnike in ameriške časopise.

Glavni urad je prejel cel paket odgovorov iz Washingtona, od katerih so značilni ti-le:

Senator Underwood odgovarja: "Danes sem prejel Vaše pismo s prilogami, tičečih se poravnave balkanskega vprašanja in sedanjega spora z Italijo. Ravno sedaj je to ena najvažnejših zadev in zato me veseli, ko ste mi podali Vaše mnenje in stališče glede tega vprašanja."

Senator Knute Nelson iz Minnesote potrjuje prejem pisma, revij in drugih prilog in obljubi, da se pridno poglubi v to stvar.

Senator Jones potrjuje prejem našega pisma glede balkanskega položaja in pravi dobesedno: "I am glad to have this expression of your views and I assure you that this important subject will have my most careful consideration."

V podobnem tonu odgovarjajo drugi kongresniki in tudi državni department. Značilen pa je odgovor senatorja Lodgea, predsednika senatnega odseka za zunanje zadeve, katerega so najbrž Italijani napačno in v svoj prilog informirali. Mi upamo, da ima sedaj senator Lodge popolnoma drugačno mnenje glede jadranskega vprašanja in njega rešitve. Pismo senatorja se glasi v slovenščini:

"Moj dragi gospod:— Prejel sem Vaše pismo z dne 1. maja. Kakor sem izjavil pred kratkim v pismu priobčenem v časopisju, sem vedno trdil, da Jugoslovani morajo imeti pristop do Jadranskega morja, kar je seveda potrebno za nje iz ekonomičnega in trgovskega stališča in tudi nisem prav nič premenil svojega mnenja glede tega. Kar se pa tiče pristana Reke, pa sem popolnoma na jasnem, da Reka naj bi spadala Italiji, ne samo iz ekonomičnega stališča, temveč ker je ista potrebna Italiji radi njene vojaške in mornariške varnosti."

Drugače pa se je izrazil g. tajnik senatorjev Kinga iz Utah, Culbertsona iz Texasa, Kendricka iz Wyominga, Smitha iz Michigan in Watsona iz Indiane. Pismo je precej dolgo in bi vzelo preveč prostora, zato podamo samo gotove odstavke, ki se glase v slovenščini:

—o—o— Rečem pa, da ni moje mnenje, da bi plebiscit, kakor Vi sugerirate v Vašem pismu, praktično in zadovoljivo rešil spor med Italijani in Jugoslovani radi Reke in dalmatinskega obrežja. V resnici, po pravici rečeno, če bi se vršil plebiscit v Reki glede tega vprašanja, jaz se bojim, da se ne bi stvar obrnila v prid Italijanov.

Glavni kontrolirajoči faktor bi moral biti, da sta Reka in dalmatinsko obrežje geografsko in komercialno, torej bi morala biti tudi politično, nedeljiva dela Jugoslavije. Neumnost je misliti, da se mora radi tega, ker so v preteklosti Italijani prebredli Jadransko morje in se naselili ob dalmatinskem obrežju, sedaj to obrežje odrezati od dežele, h kateri naravno spada in zaledje politično ločiti od pristanišč, ki naj služijo deželi kot izhodi in vhodi za trgovino.

—o—o— Ozirajoč se na te pomisleke, Jugoslavija se bi morala raztegniti na vseh točkah do Jadranskega morja, čeprav bi prišli v te naravne meje kraji, katerih prebivalstvo ni slovanske narodnosti. Poleg Jugoslavije so še drugi kraji, kjer bi se morala vpoštevati podobna načela.

Pravičnost in svoboda, katera slednja je samo realizacija pravice, ste večje važnosti kot sta demokracija in nacionalizacija, vendar pravičnost in svoboda se morejo najbolj pokazati in doseči v demokraciji in nacionaliziranih državah. S spoštovanjem,

(Podpis) Samuel Russell."

Ono resolucijo, sprejeto na skupnem javnem shodu v Chicago, katera je bila pred kratkim priobčena v slovenskih in hrvaških in mnogih angleških listih, smo tudi prevedli na angleški jezik, jo razposlali na 700 velikih ameriških časopisov in magazinov, delegate mirovne konference in vse ameriške kongresnike, kakor tudi na ameriški kabinet. Poleg resolucije smo pisali in adresirali na vsakega kongresnika in člane kabineta in mirovne konference posebno pismo.

Odgovori, ki smo jih prejeli od teh gospodov so skoz in skoz polni in kažejo, da se je začelo v Washingtonu posebno zanimanje za ta spor med nami in Italijani.

Iz drž. oddelka za delo smo prejeli odgovor sledeče vsebine: "Mr. Post has directed me to acknowledge your letter of May 13th transmitting a copy of the resolution adopted by the Jugo-Slav Republican Alliance. This Department of course has no official representative at the Peace Conference, but Mr. Post has always taken a deep personal interest in the struggle of the Jugo-Slavs for national existence. — Cordially, itd."

Od državnega oddelka smo prejeli pismo sledeče vsebine, katero tu deloma priobčimo: "Your letters of May 13th to Assistant Secretary of State and myself have been received in which you transmit a resolution passed by the Jugo-Slav Republican Alliance with reference to conditions concerning the Jugo-Slavs and offering the services of Mr. ... to the Paris Peace Commission in connection with Balkan and Adriatic questions. The tender of the services of Mr. ... is ..."

Kongresnik A. J. Sabath iz Chicago, (rodem Čeh), je odgovoril: "Dovolite mi potrditi prejem Vašega pisma skupno s kopijo resolucije, sprejete na javnem shodu v Pilsen Sokol dvorani. Za vsebino resolucije sem se prej in se tudi sedaj jako zanimam in se Vam zahvaljujem, da ste me opozorili na to resolucijo. S spoštovanjem ..."

Podobno in zadovoljivo so odgovorili mnogi drugi senatorji in kongresniki, kakor tudi kabinetni uradniki. Vseh odgovorov ne moremo priobčiti radi pomanjkanja prostora.

Zanimalo pa bo ljudstvo sledeče: Pred kratkim smo razposlali na vse tajnike slovenskih in hrvaških društev (nekaj nad 1.800 po številu) tiskane peticije naslovljene na kongresmane, senatorje in senatorja Henry Cabot Lodge, predsednika senatnega odseka za zunanje zadeve, s prošnjo, da grede tajniki takoj do ostalih odbornikov svojega društva in vsi trije podpišejo priložene prošnje, na nje pritrdijo pečat in jih potem odpošljejo na kongresnike, namreč eno peticijo na senatorja Lodgea, eno na kongresmana njihovega okrožja in eno peticijo na vsakega državnega senatorja. Povedali smo jim, naj peticije odnesirajo na Washington in če jim niso znana imena kongresnikov, naj za ista izvedo pri domačem postarju.

Ob enem smo apelirali na tajnike, da ne čakajo do seje svojega društva, ker kongres se je že sestel in je stvar nujna. Na stotine pisem smo do danes prejeli od tajnikov, ki nam poročajo, da so storili svojo dolžnost. Nekatera pisma so bila precej zanimiva. Tako nam piše nek rojak iz neke male naselbine v Illinoisu, da je moral iti dvapoli naj bližji daleč, da je zvedel za imena kongresnikov. Iz Pennsylvanije nam poroča nek drug rojak, da je imel velike nepravilne predno je došel naslove, da je moral hoditi v Uniontown, je šel od Poncija do Pila, pa nikdo ni mogel povedati imen kongresnikov, celo podpredsednik neke banke ni vedel za imena senatorjev in kongresnikov. Končno pa je le iztaknil človeka, ki mu je dal potrebne informacije. Tudi ta človek je hodil več milj. To je samo par dokazov velike požrtvovalnosti rodoljubnih rojakov, ki so pripravljeni prestati marsikaj za svobodo svojega naroda.

Mnogo tajnikov, slovenskih in hrvaških nas obvešča, da je njihov odbor najel odvjetnike, ki so jim še posebej pisali priporočila pisma na domače kongresnike, od katerih so že prejeli jako povoljne odgovore, zagotavljajoč jih, da se bodo zavzeli v kongresu za našo stvar.

Omenimo naj, da je tudi eksekutiva sama od sebe poslala podobne peticije na člane mirovne konference, senatorje in kongresmane in je obvestila tudi kabinetne uradnike o tej akciji in vsebini peticije. Namesto da bi priobčili odgovore kongresmanov na glavni urad, mislimo, da bo občinstvo bolj zanimalo vedeti, kake uspehe so imeli društveni tajniki.

Iz Sheboygana nam poročajo, da je 11 društev poslalo peticije na kongresnike in odgovori, ki so jih prejeli tajniki so zelo povoljni. H. Svetlin, tajnik samostojnega društva "Ilirija", nam pošilja odgovor kongresnika Ed. Voigta, ki se glasi v slovenščini: "Priatelj Svetlin:— Prejel sem prošnjo Vašega društva glede pravilne teritorialne delitve za Jugoslovane. Dovoljujem si izreči, da nimam nobenih simpatij do italijanskih zahtev. Tudi ne odobravam tajne londonske pogodbe iz leta 1915. Italija je opravljena samo do čisto italijanske zemlje in nič več, medtem ko se mora dati Jugoslovanom vse ozemlje, obljubljeno z Jugoslovani, da bodo na ta način tem lažje razvili svojo narodno neodvisnost in aspiracije, ne da bi to povzročilo kake vojne v bodočnosti."

Rojak Svetlin pravi v svojem pismu: "Iz tega je razvidno, ako bodo vsi kongresniki in senatorji takega mnenja, ko je ta, potem ni še vse izgubljeno."

Drug značilen odgovor je kongresmana Emersona iz Clevelanda, O., na rojaka F. Baznika. Glasi se: "Prejel sem Vaše pismo in Vam želim sporočiti, da se strinjam z resolucijo, katero ste mi poslali."

Kdo se ne spominja več poročila v eni zadnjih izdaj Prosvete, v kateri je bilo omenjeno, da je ta kongresnik ne dolgo tega v kongresu predložil resolucijo v prid Italijanov glede reškega vprašanja in hudo pobijal Jugoslovane. To je eden živih dokazov, na kak način Italijani vplivajo na dobrohoteče in slabo informirane ljudske zastopnike in jih skušajo z lažmi pridobiti za njihove imperialistične namene: je p. tudi dokaz, da je naša propaganda uspešna, da so dolarji, katere je narod daroval v milijondolarski fond, dobro investirani in niso proči vrženi. Ko ne bi bilo tega fonda, ta akcija bi bila nemogoča — kongresman Emerson bi brez dvoma zagovarjal italijanske zahteve. Sedaj je drugače.

Ignac Slabe iz Struthers, Ohio, je prejel od svojega kongresmana, Hon. J. G. Cooper sledeči odgovor: "Potrjujem prejem peticije Vašega društva, katero sem prečital z največjim zanimanjem. Kot član kongresa uvidevam važnost, da se pravično postopa z vsemi evropskimi narodnostmi in upam, da bo tudi mirovna pogodba uvidevala to potrebo. Če pa morem biti kedarkoli na uslugo Vaši organizaciji ali članstvu, ali posameznikom, tedaj se le zaupno obrnite na me."

Tajnik Slov. Mlad. Društva, Frank Stefančič iz Aurora, Ill., je prejel od kongresnika Copleya sledeči odgovor: "Potrjujem prejem peticije Vašega društva na kongres in sporočam, da sem z veseljem isto predložil kongresni zbornici, proseč isto, da jo referira na odsek za zunanje zadeve. Če pride stvar naprej v poslanski zbornici, bom zagovarjal vsebino peticije."

Tajnik okrožne organizacije JRZ. v Kansas, br. Šuler, je prejel od senatorja Curtisa pismo sledeče vsebine: "Dragi Šuler:— Vašo peticijo, tičečo se Lige Narodov prejel in sem bil v resnici vesel, da ste mi isto poslali. Zagotavljam Vas, da bom na stvar opozoril senatni odsek, ki ima te zadeve v rokah, in na Vaše sugestije, z drugimi vred, se hočem ozirati, ko pride to vprašanje na dnevni red. Z iskrenim pozdravom in v nadi, da mi vselej sporočite, kadar potrebujete moje pomoči, ostajam, Vaš udani, Charles Curtis."

Franj Sepieh, tajnik lokalne organizacije št. 26, JRZ., v Sheboygan, Wis., nam piše: "Enajst podpornih društev v naši naselbini je poslalo na kongresne peticije. Vsi smo dobili že odgovore od senatorjev in kongresmanov. Tajnik senatorja La Follette odgovarja: "Senator La Follette želi potrditi prejem peticije Vašega društva, in Vas zagotoviti, da bo Vaše želje uvaževali." Senator Lenroot odgovarja: "Vaš memorandum tiče se diference med Jugoslovani in Italijani, prejel. Vesel sem, da ste mi poslali to peticijo in ko bo mirovna pogodba predložena senatu, bom z veseljem in skrbnim zanimanjem uvaževal podatke v Vaši peticiji, v kolikor se isti tičejo mirovne pogodbe."

Iz takih in podobnih odgovorov, ki so jih prejeli tajniki po vseh krajih Zedinjenih držav, je prišlo toliko, da bi z njimi lahko napolnili vse slovenske in hrvaške časopise v Ameriki.

V teh resnih časih, ko je vse tako črno na obzorju naše Jugoslavije, so odborniki slovenskih in hrvaških društev, ki takorekoč reprezentirajo vse ameriške Jugoslovane v Ameriki, pokazali, da niso fa-

talisti, da ne verjamejo v razobešanje črnih zastav, temveč da jih podobna katastrofa še bolj ožunači, da tem bolj energično nastopijo in zahtevajo, da se prepreči krivica.

Dasi smo imeli veliko upanje, vendar nismo nikdar trdili, da bo naše vprašanje pravično rešeno na tej mirovni konferenci, če ne bomo delali. Če bi imeli take upe in v veri v nje mirno čakali rezultata, ne bilo bi nikoli našega programa. In ker smo bili prepričani, da se tak političen preobrat, ki bi v enem hipu ubil imperijalizem, ne more izvršiti kar čez noč, nam je naša pamet narekovala, da se pripravimo za vsako eventualnost in izdelamo tak program, ki bo v resnici odgovorjal duhu časa, potrebam in željam naroda. Zato naš program ni omejen na čas in tudi ne preneha s podpisom mirovne konference. Naš program, po potrebi izboljššan, nikoli pa ne poslabšan, ostane dokler ne dosežemo cilja.

Treznomisli ljudje, ki so podpirali in še podpirajo ta program, so že v začetku videli, kaj bo prinesla bodočnost in kaj imamo pričakovati od mirovne konference, katere ne kontrolirajo napredni in demokracijski ljudje, ampak diplomati stare šole.

Moralna pomoč, ki nam jo daje naš narod, kljub vsem intrigantom, ki v teh resnih časih vidijo večjo potrebo za osebne napade na poštene ljudi, ki se pehajo, borijo, mučijo in trpijo za pravice naroda, kot pa da bi dvignili svoj glas v protest proti krivici, katero hočejo izvršiti nad narodom, nas naganja do še večjih naporov, ker v tej moralni pomoči vidimo, da je narod spregledal in se zaveda svojih žností.

Vendar to ni še vse. Ena akcija prihaja za drugo. Komaj je bil kongres bombardiran s peticijami od društev, že je glavni urad JRZ. razposlal zopet na vse požrtvovalne tajnike pisma, v katerih jih prosi, da prepišejo poslani vzorec peticije tudi naslovljene na kongresnike in da naberejo na te peticije kar največ podpisov in jih potem s podpis vred pošljejo v Washington.

In kakor čujemo, so tajniki že na delu; drugi požrtvovalni rojaki jim pomagajo z nabiranjem podpisov in predno pride naša stvar v pretes v senatu in kongresu, bo v Washingtonu stotisoče podpisov, nad katerimi se zahteva pravična rešitev spora med Jugoslovani in Italijani in da kongres vstaja pri tem, da se ta spor reši potom plebiscita pod nevtralno komisijo.

Rojaki, vstajajmo, ne vstrajamo se dela in truda in tudi ne stroškov. Stavimo svojo dolžnost, privoščimo tudi primorskim Slovincem in Hrvatom zlato svobodo, zastavimo vse moči, da preprečimo eno največjih krivic na svetu.

Dve leti nazaj nas ni poznal nikdo, najmanj pa Amerika. Danes je beseda Jugoslovani, Slovenec, Hrvat, Srb ravno tako dobro znana, kakor Amerika ali Amerikaneec. Iz spelega vulkana je bruhnil utajen ogenj in danes vsa Amerika obdružuje vstrajnost in žilavost tega krepkega naroda, ki je po tisočletnem boju za svojo eksistenco in neodvisnost, ostal pri življenju in si ohranil tako moč, s katero je treba računati. Ne bomo rekli, da je sedanja fronta ekskluzivno delo JRZ., priznati pa mora vsak, da je ravno ta organizacija, ki je postala vsled velike narodne potrebe, tisto središče ameriških Jugoslovancev, ki v tem boju za pravice naroda in obrambo njegovega ozemlja, za stvar v resnici največ deluje.

POTEBUJEMO 50 RUDARJEV.

Mi potrebujemo 50 rudarjev, kjer lahko delajo za nas svoje izvljenje, v naših novo odprtih rudnikih v Humbert, Somerset County, Pa. Mi želimo rudarje, ki so vajeni delati pri trčevlje visokem premožu. Ni plina ne vode, dobra streha in je popolnoma varno. Rabijo se odprte svetilke in je UNIJSKA PLAČA. Imamo od petdeset do 75 novih stanovanj za v njem, posebno oženjene z družinami bi radi dobili.

THE UNITED SMOKELESS COAL COMPANY,
Humbert, Somerset County, Pa.

Za nadaljša pojasnila lahko pišete na Mr. G. A. Springer,
407 House Bldg., Pittsburgh, Pa.

UNIJSKA BRIVNICA — FRANK J. ERMENC

344 Grove St., med National Ave. in Walker St.
MILWAUKEE, WIS.

Se ugodno priporoča vsem cenjenim rojakom, ki so bili prej naklonjeni na prejšnjem prostoru pred odhodom iz mesta, da me upoštevajo tudi ob povratku na mojem novem prostoru, kjer sem odprl prve vrste moderno brivnico.

200 RUDARJEV POTREBUJEMO ZA DELO V NOVIH PREMAGOROVH V EVARTS, KY., BLACK MOUNTAIN MINES, HARTMAN COUNTY.

Novo odprti premagorovi, suhi, ni plina, dobra streha, dela se vsak dan stalno. Dober premogar zasluži od \$7 do \$12 na dan. Nove hiše poslopja, cerkve in šole bomo zgradili tukaj. Pridite osebno ali pa nam pišite na naslov:

A. R. SIGMUNDI,
EMPLOYMENT OFFICE,
EVARTS, KY.

Trgovci z vaškoprstno zlatino se priporoča vsem slovenskim rojakom dobra in točna postrežba. Pišite v vašem jeziku. Naslov je:

M. POGORELC,
7 W. Madison St.,
Room 605
CHICAGO, ILL.

Marija Sluga,
1828 W. 22nd St.
CHICAGO, ILL.
Telephone Canal 4739
izključna in z državnim dovoljenjem potrjena
BABICA
se ugodno priporoča slovenskim in hrvaškim ženam in ovcem slovenskima.

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Kdorko že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo s največjim uspehom. A to tudi radi pravega varstva, ker zaupnost izdelovalca služi polno zaupanje in znanje od strani številnih odjemalcev. Malo povzamejo, da je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Brnili smo se dolgo soper drugemu na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davki nam je spodbil še zadnji steber in morali smo eno nekoliko povzati. Vsek prijatelj Trinerjevih lekov prinaša bres ugovora, da v sedanosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče dragi in v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povzela odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

Trinerjevo tako zaupanje in vseh med svetom, kar odlika, — ani izgubi svoje stališče. Imamo vseh bolezní, jih je devetdeset odstopkov povzročeni in spočetih v ledolu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino odliči ledolu in odstrani iz notranjosti drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen bing zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so proti vaškoprstni nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno žarode rudo vino. V zadevi zabasnosti, nepravilnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabosti, kakor tudi v ledolnih nepravilnostih, ki radi nadlegujejo ženske ob spremembi letja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, že rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite je v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

Je gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v svedeh odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje šivev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

Je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadne rabe notraj. Posebno za ispiranje grla in ust; izotaba za čiščenje rau, izpuščajev in drugih kožnih otvoren. Dobite je v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH NAESTAVAH:
GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1916, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER

Manufacturing Chemists

1333-1343 So. Ashland Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

IZ GLAVNEGA URADA.

med jedoto in družini mesecu maja 1919.

RACUN		
1.	218.75	156.00
2.	437.58	119.00
3.	338.64	136.00
4.	206.00	54.00
5.	1458.92	542.00
6.	369.11	206.00
7.	148.36	136.00
8.	228.49	57.00
9.	282.00	206.00
10.	445.00	129.00
11.	176.49	509.00
12.	268.27	76.00
13.	244.46	46.00
14.	674.00	181.00
15.	328.73	243.00
16.	178.75	204.00
17.	606.38	182.00
18.	468.79	600.00
19.	616.38	237.00
20.	64.35	69.00
21.	179.18	27.00
22.	116.91	102.00
23.	190.83	118.00
24.	91.53	298.00
25.	118.54	70.00
26.	60.71	90.00
27.	173.23	132.00
28.	264.44	249.00
29.	183.97	14.00
30.	74.36	122.00
31.	211.61	49.00
32.	78.15	108.00
33.	291.16	128.00
34.	262.22	67.00
35.	130.16	74.00
36.	202.19	21.75
37.	211.02	74.00
38.	196.49	54.00
39.	41.22	161.50
40.	369.23	181.00
41.	299.75	115.00
42.	334.37	253.00
43.	286.40	14.00
44.	121.17	34.00
45.	321.90	14.00
46.	626.76	282.00
47.	187.94	172.00
48.	79.34	8.00
49.	49.19	82.00
50.	327.70	128.00
51.	160.96	73.00
52.	215.34	57.00
53.	162.92	645.00
54.	143.85	26.00
55.	220.49	222.00
56.	34.08	40.00
57.	232.80	6.00
58.	623.31	1601.00
59.	66.02	32.00
60.	104.70	102.00
61.	488.13	628.00
62.	134.81	51.12
63.	246.77	24.00
64.	90.83	25.00
65.	469.97	15.00
66.	76.23	15.00
67.	185.32	200.00
68.	98.93	184.00
69.	329.74	440.00
70.	440.90	59.00
71.	188.48	185.00
72.	206.20	185.00
73.	189.92	27.00
74.	765.01	310.00
75.	893.60	293.00
76.	231.72	206.00
77.	120.39	140.00
78.	345.42	301.00
79.	501.39	301.00
80.	101.85	218.00
81.	61.19	69.00
82.	152.99	354.00
83.	154.84	354.00
84.	338.75	407.57
85.	407.57	11.00
86.	25.21	53.00
87.	205.56	144.39
88.	144.39	41.65
89.	41.65	303.00
90.	180.17	85.00
91.	284.86	47.00
92.	145.00	18.00
93.	452.81	210.00
94.	206.01	140.00
95.	437.23	369.00
96.	160.82	40.00
97.	266.19	129.00
98.	129.00	252.31
99.	252.31	101.17
100.	101.17	158.97
101.	158.97	292.78
102.	292.78	161.84
103.	161.84	189.82
104.	189.82	496.61
105.	496.61	186.14
106.	186.14	123.18
107.	123.18	268.02
108.	268.02	191.00
109.	191.00	885.97
110.	885.97	76.88
111.	76.88	396.26
112.	396.26	209.59
113.	209.59	181.82
114.	181.82	253.25
115.	253.25	71.85
116.	71.85	90.12
117.	90.12	124.79
118.	124.79	62.20
119.	62.20	71.00
120.	71.00	283.00
121.	283.00	72.00
122.	72.00	114.78
123.	114.78	327.00
124.	327.00	409.00
125.	409.00	64.00
126.	64.00	78.00
127.	78.00	111.00
128.	111.00	119.00
129.	119.00	15.00
130.	15.00	44.00
131.	44.00	123.00
132.	123.00	13.00
133.	13.00	43.00
134.	43.00	14.00
135.	14.00	72.00
136.	72.00	38.00
137.	38.00	121.00
138.	121.00	78.45
139.	78.45	151.11
140.	151.11	73.37
141.	73.37	136.88
142.	136.88	45.48
143.	45.48	303.86
144.	303.86	145.57
145.	145.57	85.35
146.	85.35	111.24
147.	111.24	200.00
148.	200.00	143.31
149.	143.31	297.96
150.	297.96	151.50
151.	151.50	425.00
152.	425.00	94.61
153.	94.61	116.02
154.	116.02	104.58
155.	104.58	98.1
156.	98.1	84.55
157.	84.55	293.17
158.	293.17	187.99
159.	187.99	257.86
160.	257.86	31.64
161.	31.64	486.73
162.	486.73	47.86
163.	47.86	104.80
164.	104.80	304.63
165.	304.63	248.90
166.	248.90	171.27
167.	171.27	213.24
168.	213.24	90.61
169.	90.61	180.02
170.	180.02	187.27
171.	187.27	44.00
172.	44.00	210.34
173.	210.34	11.91
174.	11.91	112.83
175.	112.83	92.04
176.	92.04	117.81
177.	117.81	60.64
178.	60.64	140.49
179.	140.49	121.00
180.	121.00	55.62
181.	55.62	22.00
182.	22.00	112.40
183.	112.40	91.32
184.	91.32	146.41
185.	146.41	68.2
186.	68.2	390.8
187.	390.8	151.50
188.	151.50	100.00
189.	100.00	91.82
190.	91.82	140.65
191.	140.65	216.00
192.	216.00	360.8
193.	360.8	1.00
194.	1.00	110.61
195.	110.61	13.00
196.	13.00	131.7
197.	131.7	28.39
198.	28.39	27.5
199.	27.5	177.96
200.	177.96	32.94
201.	32.94	51.00
202.	51.00	187.60
203.	187.60	24.50
204.	24.50	188.00
205.	188.00	14.00
206.	14.00	167.31
207.	167.31	15.00
208.	15.00	60.85
209.	60.85	48.00
210.	48.00	240.00
211.	240.00	10.00
212.	10.00	180.00
213.	180.00	10.00
214.	10.00	180.00
215.	180.00	10.00
216.	10.00	180.00
217.	180.00	10.00
218.	10.00	180.00
219.	180.00	10.00
220.	10.00	180.00
221.	180.00	10.00
222.	10.00	180.00
223.	180.00	10.00
224.	10.00	180.00
225.	180.00	10.00
226.	10.00	180.00
227.	180.00	10.00
228.	10.00	180.00
229.	180.00	10.00
230.	10.00	180.00
231.	180.00	10.00
232.	10.00	180.00
233.	180.00	10.00
234.	10.00	180.00
235.	180.00	10.00
236.	10.00	180.00
237.	180.00	10.00
238.	10.00	180.00
239.	180.00	10.00
240.	10.00	180.00
241.	180.00	10.00
242.	10.00	180.00
243.	180.00	10.00
244.	10.00	180.00
245.	180.00	10.00
246.	10.00	180.00
247.	180.00	10.00
248.	10.00	180.00
249.	180.00	10.00
250.	10.00	180.00
251.	180.00	10.00
252.	10.00	180.00
253.	180.00	10.00
254.	10.00	180.00
255.	180.00	10.00
256.	10.00	180.00
257.	180.00	10.00
258.	10.00	180.00
259.	180.00	10.00
260.	10.00	180.00
261.	180.00	10.00
262.	10.00	180.00
263.	180.00	10.00
264.	10.00	180.00
265.	180.00	10.00
266.	10.00	180.00
267.	180.00	10.00
268.	10.00	180.00
269.	180.00	10.00
270.	10.00	180.00
271.	180.00	10.00
272.	10.00	180.00
273.	180.00	10.00
274.	10.00	180.00
275.	180.00	10.00
276.	10.00	180.00
277.	180.00	10.00
278.	10.00	180.00
279.	180.00	10.00
280.	10.00	180.00
281.	180.00	10.00
282.	10.00	180.00
283.	180.00	10.00
284.	10.00	180.00
285.	180.00	10.00
286.	10.00	180.00
287.	180.00	10.00
288.	10.00	180.00
289.	180.00	10.00
290.	10.00	180.00
291.	180.00	10.00
292.	10.00	180.00
293.	180.00	10.00
294.	10.00	180.00
295.	180.00	10.00
296.	10.00	180.00
297.	180.00	10.00
298.	10.00	180.00
299.	180.00	10.00
300.	10.00	180.00
301.	180.00	10.00
302.	10.00	180.00
303.	180.00	10.00
304.	10.00	180.00
305.	180.00	10.00
306.	10.00	180.00
307.	180.00	10.00
308.	10.00	180.00
309.	180.00	10.00
310.	10.00	180.00
311.	180.00	10.00
312.	10.00	180.00
313.	180.00	10.00
314.	10.00	180.00
315.	180.00	10.00

100% Pravi Turški Tobak

HELMAR

TURKISH CIGARETTES

15¢

Prepričajte se sami—

Izdelovalateli "zavojev" cigaret delajo veliko reklame, kako uporabljajo "izvrsten" pravi turški tobak pri njih vrste cigaretah.

All si nemislite, da bi za Helmarice skoro najeli celo godbo napihala, ki naj bi oglašala pravi 100% turški tobak?

Vi imate odgovor—kot "Governer" govori—edino pravi turški je najmilsji in najboljši tobak za cigarete.

Amargos Izdelovalateli najfinejše vrste turških in egiptovskih cigaret po vsem svetu.

Quality-Superb

POZOR ROJAKI!

Roman milijonska nevesta ali
trpljenje mlade matere izide za
teden še četrti številka. — Roja-
ki, posezite po kratkočasnem čti-
vul! Sedaj se še lahko dobne vsi
številke, to je šte. 1., 2., 3. in 4.

JOSEPH TOMIC,
2434 B. Harding Av., Chicago, Ill.

PIVO!

Vsak samore napraviti izvrstno pivo
na sam doma na jako priročni način potom
Bavarskega Beer—Eksrakta, kateri je
narejen iz pristnega hmelja in sladja
(maize). Jedna konva (can) zadostuje
za 7 galon (80 steklenic) fine penene,
od prave Bavarske se komaj razloču-
je, pivo tre stane samo \$2.10 s pošti-
nino vred. Kedor enkrat to pivo po-
kusil, ne pije več druge. — Natančno
navedilo pošljem za vsakim naročilom.
Naročilom prilagajte denar ali money
order (ne privlačiti škodo) ter naslav-
ljajte na:

A. PRISTOTNIK,
675 E. 184th St.,
NEW YORK, N. Y.

Kila umori 7000 ljudij na leto.

posli sedmi kako obično, ali vas sigurno klicu na li. Očekivati LANTONOV poslovanje sa strane FLAPPAO, jer on je najbolji umetnik, logična i uspešna pri domaćem udruženju ljudi. Ta nadin je za sve- tovanje smat.

FLAPPAO BIAZINICA, kadar se je tovanje uvek izlucilo, se pre promakla i prostora, valet toga tuhi bolnika ni- no teži. Ta biazinica je meška kot šam- met, lahka pri nođnji in po centi. Ravno- ni je cenil, da bi se moglo izdati. Nima- niš jernuvar, privla, ali travau.

Uđite se toru kako je monote ustavlja- ti osavrenje moni odprina strunja (klicu) i Vsa to se je. Vsa to se je. Pođite svoje klicu in zasloj se danu po zasloj. **FLAPPAO CO.** Black 2005

Napreden delavec je naročen na "Prosveto."

"mec" štev. 68, S. N. P. J.
1ne 22. junija 1919
na Ava, So. Milwaukee, na občo dobroznani
VI FARM. Lokaina postaja Chi. Mil. E. N.
MNOGO HAZNOVBSTNE ZABAVE.
van soodna društva kakor tudi vae sloven-
prijateljce zabave naprosim. Mogoče bode
skupne radujemo pri kapljicah svetega Gam-
trka na vrati. Torej pridite vsi stari in

LIKI IZLET S PARNIKOM
ga priredi okrožna organizacija
št. I. JRZ.

SLOVANSKI DAN
3. julija t. l.
"odpluje iz Pittsburgha od pomola
Water St. blizu baltimorske postaje,
popoldne. Vstopnina za osebe od 14.
otroke do 14. leta 25c.

Komur je kaj do tega, da se osvo-
bega italijanskega jarma, naj posveti

n bo objavljen v listih teden pred
ajo po vsem večjih naselbinah v Za-
in pri Bartol Jerant, tajnik, box

katere, priredil

"ZAVEDAVNOST" ŠTEV. 115, S. N. P. J.

te obetnika našega društva in ob enim z raz-
lave dne 23. junija, 1919. Torej pričetek bode
v Poljski Hall dvorani, na Chicago ulici, za
de Thellera Parka. Od vseh popoldne ne prič-
nanjem in še mnogo drugih zanimivih točk.

ije va društva R.N.P.J. biljnjih uspešnih in
te, kile in, obkolje, da se, množično

nam tako pomorejo do boljšega uspeha.
trebno bode skrbel veselični odbor.
an, pridite in se zabavajte v naši družbi v sve-

Največja slov. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zepne in stenske ure, prstane in medaljone vseh slov. Jednot in Zvez, broške, zapetnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in druge sataline po niski ceni.

Podružnica
COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih pišč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahko mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago

Najnižje cene.

POZOR ROJAKI!

Spodaj podpisani se vam priporočam, da kadar ste namenjeni kupiti kaj v zlatarski stroki kakor ure, verižice, privezke, prstane, itd., kakor tudi šenske ure, verižice, zapetnice, zapetne ure, lavalirje, ohane broške itd., da se vedno popred kakor drugje kupite obrnete na mene. Vam garantom da boste naj bolj postreženi in s najnižjimi cenami.

V zalogi imam tudi prstane, privezke, broške, igle itd. raznih Jednot in Zvez. Vsa kos robe je prodan pod garancijo.

FRANK STONICH (zlatar),

7 W. MADISON ST.,

Chl. Sav. Bank Bldg. (Room 806)

CHICAGO, ILLINOIS.

Imam v zalogi nove kranjske in nemške harmonike, trivratne, dvoglasne, s ravnim okvatom držajem, delane natančno po LUBASOVEM NAČINU; kupujem in prodajam tudi stare se rabljene harmonike, kakršnegakoli izdelka, kakor tudi nove mebove, kovčge itd.

ALOIS SKULJ,

323 Epsilon Place,

BROOKLYN, - - N. Y.

SRAJCE Velika zaloga

možkih srajc \$1.00 do \$3.00
svilene srajce \$3.50 do \$9.50Predno kaj kupite,
oglejte si našo trgovino.

OBLEKE.

Izdelujemo možke obleke po meri in po najnovejšem kroju, vedno nizke cene pri nas.

V zalogi imamo tudi obleke za dečke najnovejše mode, trpežno blago.

Klobuki najnovejši

črni, sivi, zeleni in
rujavi, po \$3.00—
\$3.50, \$4.00, \$4.50,
\$5.00, \$5.50, \$6.50.Belaj & Močnik 6205 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

CAS.

Edina Slovenska revija
izhaja mesečno na 36 strah
in velja za vse leto \$2.Čas, 2711 S. Millard Ave.
Chicago, Ill.

Pri prehladih

vrgnite vrat in prs, kakor tudi stopala s
Dr. Richter-jevem

PAIN-EXPELLER

Ustavlja takoj slabo in prijetno.

Jedine pravi s varstveno znamko sidra.

35c. in 65c. v lekarnah in naravnost od
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.NAPRAVITE VAŠO PIVO DO
MA ZA 22C GALON.

To ni mehko pivo ali near beer, temveč pravo močno okusno in penasto pivo. Mi vam preskrbimo ekstrakt hmelja in malta "Victoria", s katerega si potem izdelate po našem navodilu izvrstno pivo. Cena ekstrakta za 14 galonov Lager piva je \$1.00 za Porter pivo \$1.50. Delati pivo doma in pošiljanje ekstrakta je dovolj eno. Pošljite denar in mi vam pošljemo poštne prosto blago.

Victoria Supply Co. 606 Morton Bldg. New York, N. Y.

THE FIRST NATIONAL BANK
CHISHOLM, MINN.

"Hranite, da boste kaj imeli," je zlati pregovor, vreden posnemanja. Vložite vaš denar, malo ali veliko v našo močno in zaupno hranilnico, v slučaju bolezni ali nesreče vam bode vedno prav prišlo. Vaš sorojak Jakob Osbolt, je tukaj zato, da vam pomaga v vseh bančnih potrebah. Oglasite se pri njemu, on vam točno in dobro postreže. Banka je odprta vsak dan od 9 do 3 ure, v sobotah večer pa od 7 do 8 ure.

VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI
TOLMAČ. Knjiga vsega slov. slov. angl. slovnice, slov. angl. razgovore za vsakdanje potrebe, navodila za angleško pisanje, pisanje angleških pism in kako se postane ameriški državljan. Vrbu tega ima knjiga dandaj največji slov.-angl. in angl. slovar.

To je najboljša in najbolj popolna knjiga za priučenje angleščine in se bi smelo biti slovenskega naseljenca ki bi to knjigo imel.

Knjiga trdi in okusno v platnu vezana (430 strani), velja \$2.50 in je dobila pri

V. J. KUBELKA,

430 W. 145th St., New York, N. Y.

Ali ste že ponovili naročnino na "Prosveto"?

Mala četvorica v Clevelandu, kateri pripada seveda tudi učeni papagaj, oziroma tič-falot, ki je študiral latinščino in meril e. k. rčet na univerzi v Gradiški, se je po kratkem oddihu zopet spravila na "veliko četvorico" v Chicagu. Nabrane kište so srečno poslale Italijanom v Trst, pasji dnevi se bližajo in mala četvorica ima čas. Vsi so potaknili učenosti razbeljene glave v pesek ob Erie jezeru, nikogar ne vidijo delati, to sodijo po sebi ves slovenski narod z veliko četvorico vred. Imajo učeni jezični dohtar je dobil tristo škarijotovih srebrnikov, da zdaj govori v "imenu naroda" in male četvorice za kraljevske batine in špekamre. Jej, ali jih bodo dobili ti salamski republikanci, ko se povrnejo v "svobodno" kraljevino! Tukaj v republiki lahko govorijo kar hočejo, celo čez Makaronarje in kraljevske lahke "kimfajo" pri predsedniku in senatorjih, pa tem dobrodušnim Amerikancem se v glavo ne pade, da bi jih zastapali, priprili ali linčali. O, tam v "svobodni" kraljevini bi bilo vse drugače! — Mala četvorica z glavami in peskutu tudi včas sanja, da je še vedno zveza, dasi je blagopokojno zvezo sam njihov veliki duhoven onkraj luže že davno brzojavniku potom razvezal, ko je slovensko izjavil, da je ni več in ji napisal mrtvaški list. Kaj hoče, pasji dnevi se bližajo in pesek ob Erie jezeru postaja vroč.

"This life is brisk and snappy, worth all of its expense, and I am so doggone happy, you'd think I had no sense!" Zakaj? Why, na oheeti smo bili. Salamagan ali je bilo lušteno! Celo orkester Mr. Ahačiča iz Jolietta smo imeli; onstajal je sicer samo z ene strune; katero je kapelnik skrival v žepu; kljub temu pa lahko trdimo, da smo imeli na oheeti enega naj-

boljših slovenskih muzikantov. Janez starešina se je celo brez starešnice tako vrtel, da so mu iz kurjih oči rosile krvave solze. Jaz, dasi tovariš, nisem plesal, ker se bližajo milosti polni pasji dnevi in pa brez tovaršice sem bil — kakor vedno! Ta dogodek ponovno dokazuje, da nihče ne ve ne ure, ne dneva in ne slut, kaj ga lahko čaka v najlepših pomladnih dneh. Moj prijatelj je šel zjutraj zdrav in vesel v mesto, popoldne pa smo ga pripeljali nazaj — oženjenega!

Če izvažamo vojskovanje v Mehiki, na Ruskem, v Jugoslaviji, na Ogrskem, v Koraciji, na Litvinskem, Finskem, Poljskem, Češkem, Irskem, Kitajskem in še par drugih krajih, se bliža splošen mir. Nemčija ga je že dobila svojo porajo, (dobro potreseno s francosko papriko), v kratkem ga dobi radikalno okleščena Avstrija žalostnega imena in spomin na morda ga ostane takšen kosček še za Turčijo, ako bo Turčije same kaj ostalo, seveda. — Zmagovita ameriška armada se vrača domov v obljubljeno deželo in stotisoči sinovi Maissa se v par dnevih prelevijo zopet v veselo in miroljubne državljane, baje jo žogo in plavkajo svoje Mieke, Ančke, Frančke, Katre, Špele in Marjanice. Kjer so bila lani rojaka taborišča, so letos pikriki in plesišča. Z zanimanjem se vselej, kadar mimo grem, ozrem v poslopje, kjer je bil škaski "localni board" št. 83, svoje prostore. Čvrsti korenjaki so prihajali lani iz teh prostorov, četa za četo odhitela od tam "za dom med bojni grom". No in zdaj se prodajajo tam otročje nogavice, kupice in srajčice! Pa naj reče kdo, da se narod ne povrača nazaj k mirnemu domačemu delu in industriji.

Gajzla.

POZOR!

JUGOSLOVANI V CHISHOLM-U IN DRUŽIH
MESTIH MESABA RANGE.

S tem vam naznanjamo, da nam je zopet mogoče pošiljati denar v vse kraje Jugoslovanskih držav. Denar pošiljamo po najnižji ceni ter tudi jamčimo za vsako pošiljatev.

Dalje se toplo priporočamo za hranilne vloge od katerih plačamo po 3% obresti in vse druge bančne posle. Banka posluje pod strogim državnim nadzorstvom in vse vaše vloge so pri nas absolutno varne. Za vsa pojasnila pišite nam v slovenščini.

Točnost, varnost in postrežba je naše geslo.

MINERS STATE BANK,
CHISHOLM, MINN.

Neovrgljivi fakti.

Ali želite fakte, ki so neovrgljivi brez vseh ovirov? Berite sledeče pismo: "Glouster, Ohio, R. F. D. 1, box 136, May 28, 1919. — Veselilo me bode ako podate moje pismo javnosti, ker želim, da bi sleherni znal, kako je dobro to zdravilo in ga priporočam vsakemu, ki trpi kakor sem trpela nekdanj jaz. Od 15tega leta do tri leta nazaj trpela sem z bolečinami v želodecu nakar sem začela trošiti Trinerjevo Grenko Vino. In da si imam sedaj 46 let, počutim se veliko bolje kakor se sem v mladosti, ker lahko uživam, splošno vsako hrano, kar mi daje moč in zdravje. Nikoli Vam ne bodem dovolj hvaležna za Vaše zdravilo. Udana Vam Mrs. Niek Papura." Ali je to pismo dovolj jasno? Gotovo da je. In to zdravilo dobite v vseh lekarnah, ker Trinerjevo Grenko Vino je zdravilo, ki ne naprotuje postavam prohibicije. Vaš lekar, prodaja vsa Trinerjeva zdravila: Trinerjev Liniment proti revmatizmu, nevrologiji in spalkom. Trinerjev Angelika Grenke itd. — Jos. Triner Company, 1333 — 1243 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Cenjeni rojaki pozor!

Cenjenim rojakom naznanimo, da mi kupujemo vsa Liberty Bonds ter jih plačujemo v gotovem denarju po dnevnem KURZU (njih vrednosti) Rojaki, katerim je nemogoče priti osebno v naš urad, naj pošljejo svoje BONDE v priporočenem pismu (registriranem), ker na drug način ni ni smo odgovorni v slučaju izgube po pošti ali drugi pošiljavi. — Pošljite na naslov:

Mr. John Babovich, 129 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

Proletarec

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsa delavca in rojaki, ki se zanimajo za socializem, bi ga moral redno štati pravo sliko socializma.

Naročnina mala \$2.50 na leto, \$1.50 za pol leta.

Naslov: PROLETAREC
3639 W. 26th St.
CHICAGO, ILLINOIS

\$18,500,000.00

Z BESEDO: OSEMNAJST MILJONOV PET STO TISOC DOLARJEV JE POSOJENEGA NA PRVE MARKEČE, HIPOTEČNA POSOJILA IN NA OBVEZNICE; KUPCI TE VSOTE NISO DO DANES IZGUBILI NITI CENTA.

To je naš rekord, na katerega smo lahko ponosni. Direktor tega odbora je gos. J. F. Stepina, kateri je že nad 28 let v zvezi s tem bančnim poslom in je v ti dobi prodal za \$9,000,000,000 markečev, hipotečnih posojil in obveznic in kot blagajnik in predsednik te hranilnice v času šest let in pol napravil posojil raznim kupcem na markeče, hi-poteko in obveznice za \$9,500,000 in niti centa niso izgubili kupci.

Mi imamo vedno naprodaj razne prve markeče hipotečna posojila in obveznice v znesku od \$100 do \$20,000. Vi ne morete boljše naložiti svoj denar kot v teh prvih markičih, hipotečnih posojilih ali obveznicah.

AMERICAN STATE BANK

J. F. Stepina, pred.

Em. Beranek, podpred.

Adolf J. Krasn, blag.

Pod nadzorstvom "Chicago Clearing House". V zvezi s pošto hranilnico Združ. držav.

1825 Blue Island Ave.,
vokal Loomis ulice,
CHICAGO, ILLINOIS.

Edina Slovenska Tvrdba

Zaslave, regilije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za druž. in jed. Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošljamo zastonj.

F. KERZE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2108-45-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za družstvo in trgovce. — — — — — "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

F. K. Bauzon,

5920 St. Clair Avenue,
CLEVELAND, O.

Cenjenim rojakom širom Združenih držav, kot izkušen in stari mojster v stroki rezilnega in brivnega orodja, ali druge postavne, škarje, ter sploh vse kar reže in kosl. V zalogi imam nove britve, škarje, brivne stroje, (Safety Razors), ter sploh vso brivno pripravo. Ker ne razpolagam cenikov, naznanjam rojakom, da prodajam jamčene britve od \$2 naprej do \$10.

Pozor! Za lovec imam v zalogi puške, popravilam puške in samokrese. Pri naročilu ne smete pozabiti priložiti vaš natančen naslov. Za natančnejše podatke se obrnite na zgoraj označeni naslov: Se vam priporoča edini Slovenec v tem poslu.

BODITE RPEVIDNI

kadar delate ugovore, pogodbe raznih vrst, pooblastila, obveznice, potrdila, oporoke, zaprisežene izjave, ali druge postavne dokumente. In ako hočete biti v resnici previdni, potem se obrnite na notarja, ki je večje vašega jezika, izkušen v svoji stroki in jamči svoje delo. Obrnite se v vsakem slučaju na

ANTON ZBAŠNIK, javni notar,

Room 102 Bakewell Building, Corner Diamond & Grants Sts.
PITTSBURGH, PA.

Telefon urada: Court 3459. (Nasproti Court House.)

NOVICA!

POZOR ROJAKI!

NOVICA!

Iz pravega pristnega hmelja in MALTA MALVAZ MALT EXTRACTA si vsak lahko naredi doma 6 galonov najboljšega hmeloveca za \$1.50. Poskusite enkrat, da se prepričate. Natančna navodila pošljemo z naročnino. Naročnina za manj kot \$1.50 se ne pošilja. Z naročnino vred pošljite money order, bančni ček ali draft. — Vse pošiljatev se naj naslovi na: M. Mladič J. Verderbar Co., 2603 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill. (unine.)

ROJAKOM NAZNANJE!

Preselil sem svoj urad na 521 Washington Ave., na sproti Central Hotela, kjer se lahko vidi iz Penn'a Stationa. Uradne ure so od 9 do 12 dopoldne, in od 3 do 6:30 popoldne.

Izdelujem vsa notarska dela, in zavarujem proti ognju in drugim nevarnostem.

Imam še veliko krasnih stavbišč in štiri nove hiše na prodaj. Posebne ugodnosti dam na loto vsakemu kupcu kateri se zgleda tekom 30th dni. Ako ste namenjeni kupiti lot ali hišo, sedaj je čas, da si ogledate moje loto in hiše in da dobite moje pogoje.

Pridite pogledat ali pišite takoj za pojasnila. Naslov:

FRANK SCURICH, REALTOR,

BRIDGEVILLE, PENNSYLVANIA.